Ազգ
Azg
armenian daily
23 ՅՈՒՆԻՍ 2001 ՇԱԲԱԹ 116 (2320)

Ադրբեջանցիք 50 մլրդ դոլար հատուցում են պահանջում Հայաստանից

Ադրբեջանական ANS հեռուստակայանը տեղեկացնում է, որ ինքնիրեն «Արեւմտյան Ազերբայջանի (Հայաստան) միջազգային ընկերակցություն» կոչող վերջերս ստեղծված մի կազմակերպություն «Իրավանի» (Երեւան) կառավարությունից պահանջում է 50 մլրդ դոլար հատուցում 1801-2001 թթ. երկդարյա ժամանակահատվածում «Հայաստանից բռնագաղթի ենթարկված» ադրբեջանցիների համար: Եթե, ասել է կազմակերպության ղեկավարներից Սադմամ (կարող եք շփոթել Սադամի հետ) Հուսեյնը, Ադրբեջանից բռնագաղթեցված 300 հազար հայերը կարող են 5 մլրդ դոլար հատուցում պահանջել Բաքվից, ապա երկու դարերի ընթացքում Հայաստանից բռնագաղթված 3 միլիոն ադրբեջանցիները կարող են պահանջել 10 անգամ ավելի: Սադամը (ներողություն՝ Սադմամը) հայտարարել է, որ իրենց կազմակերպության գործունեությունը ծավալվելու է ոչ թե հանրապետական, այլ միջազգային մակարդակներում, եւ արդեն իսկ դիմել են ԵԱՀԿ-ին ու եվրոպական կառույցներին: Ըստ նրա, միջազգային բոլոր օրենքներով իրենք իրավունք ունեն ինքնավարություն պահանջելու Հայաստանից, որից հետո Ադրբեջանը կվերաբնակեցնի Հայաստանի «այդ» շրջանները:

ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐ

ՆԳՆ-երը հաջողությամբ փոխանակում են հանցագործներին

Եվ համատեղ պայքարելու են թմրանյութերի շրջանառության դեմ

ՍՈՒՍԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

«ԱՊՀ մասնակից երկրների ՆԳ նախարարների խորհրդի հերթական նիստը քննարկեց հարցերի լայն շրջանակ: Օրակարգը յոթ կետ ուներ, եւ բոլոր քննարկված հարցերի շուրջ ընդունվեցին համապատասխան որոշումներ», նշեց ՀՀ ՆԳ նախարար Հայկ Հարությունյանը՝ երեկ Երեւանում կայացած երկօրյա նիստի ավարտին կայացած մամլո ասուլիսում, որին մասնակցում էին ԱՊՀ մնացյալ 11 երկրների ներկայացուցիչները եւս՝ հինգը նախարարների մակարդակով:

ԱՊՀ երկրների իրավապահ մարմինների ղեկավարները քննության են առել ՆԳՆ-երի փոխգործունեության օպերատիվ-ծառայողական գործունեության տարբեր ուղղությունները, 2000-2003 թթ.-ի համար նախատեսված հանցագործությունների դեմ համատեղ պայքարի միջոցառումների, մինչեւ 2003 թ. ընդգրկող միջազգային ահաբեկչության եւ ծայրահեղականության դեմ պայքարի ծրագրերի ընթացքը:

Տես ➧ էջ 8

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԻ ԿՈՆԳՐԵՍ

Թիվ 907 բանաձեւը, Հայաստանի եւ Ղարաբաղի հատկացումները Կոնգրեսի օրակարգում

Մ. Նահանգների Կոնգրեսի զույգ պալատների համապատասխան ենթահանձնաժողովների առաջիկա նիստերի օրակարգում է դարձյալ թիվ 907 բանաձեւի, Հայաստանին եւ Լեռնային Ղարաբաղին 2002 թ. հատկացվելիք օգնության հարցերը, տեղեկացնում է ՀՅԴ Հայ դատի հանձնախմբի գրասենյակը Վաշինգտոնից: Որոշված է, որ Ներկայացուցիչների պալատի ենթահանձնաժողովը նիստ կգումարի առաջիկա հունիսի 25-ին, իսկ Սենատի ենթահանձնաժողովը՝ հուլիսի 2-րդ կեսին: Հայ դատի հանձնախումբը զգոնության կոչ է անում ամերիկահայությանը, որպեսզի պահպանվի Ադրբեջանի կառավարությանը օգնության սահմանափակման թիվ 907 որոշումը, ապահովվի Հայաստանին տրվելիք օգնությունը (առնվազն 90 մլն դոլար) եւ ավելացվի Լեռնային Ղարաբաղին ամերիկյան ուղղակի օգնության չափաբաժինը:

Գագիկ Հարությունյանը եւ Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը Մ. Նահանգներում

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի Մ. Նահանգների մասնաճյուղի Գլենդեյլից ուղարկված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ Սահմանադրական դատարանի նախագահ եւ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանը եւ հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը ներկայումս գտնվում են Մ. Նահանգներում՝ հիմնադրամի Հայաստանում եւ Արցախում գլխավոր ծրագրերի շուրջ ամերիկահայությանն իրազեկելու եւ հանգանակություններին խթանելու նպատակով: Այդ ծրագրերից ամենակարեւորն Արցախի հյուսիս-հարավ ճանապարհի կառուցումն է, ինչպես նաեւ աղետի գոտու բնակարանային եւ դպրոցաշինական աշխատանքների շարունակումը, որոնց շուրջ Գ. Հարությունյանը եւ Վ. Տեր-Ղեւոնդյանն իրենց հրապարակային առաջին հանդիպումը կունենան հունիսի 26-ին, Գլենդեյլում:

Հայկական կողմը չի գնդակոծել Նախիջեւանի գյուղերը

Հունիսի 21-ին «Էմ Փի Էյ» գործակալությունը տարածել է Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության մամլո հաղորդագրությունը («Ազգը» նույնպես արձագանքել է դրան- խմբ.), որտեղ մասնավորապես նշված է, որ հունիսի 20-ին Հայաստանի զինված ուժերը Վայքի շրջանում տեղակայված մի շարք հենակետերից տարբեր ժամերի ականանետներով եւ գնդացիրներով գնդակոծել են Նախիջեւանի Ադրբեջանական Հանրապետության սահմանամերձ գյուղերը: Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարությունը հայտարարում է, որ վերոհիշյալ տեղեկատվությունը չի համապատասխանում իրականությանը:

ՀՀ ՊՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Տոնակատարվեց գեներալ-գնդապետ Գուրգեն Դալիբալթայանի 75-ամյակը

«Հզոր հայրենիք» կուսակցությունը եւ «Ջավախք» հայրենակցական միությունը «Մոսկվա» կինոթատրոնում երեկ կազմակերպել էին հանդիսություն՝ նվիրված ռազմական գործիչ, ՀՀ նախագահի խորհրդական, ՀՀ գլխավոր ռազմական տեսուչ, գեներալ-գնդապետ Գուրգեն Դալիբալթայանի ծննդյան 75-ամյակին:

Հայոց բանակի հիմնի հնչյունների տակ ծափողջյուններով դիմավորվեց պանծալի զորավարը, որ Արցախյան պատերազմի հենց սկզբից, անսալով կարինցի ծնողներից ժառանգած գեներին, հրաժեշտ տվեց խորհրդային բանակին եւ վերադարձավ Հայաստան: Այնուհետեւ նրա ունեցած 25 շքանշանների եւ մեդալների շարքն արդեն հայրենիքում համալրվեց ՀՀ եւ ԼՂՀ Առաջին կարգի մարտական շքանշաններով եւ նրան շնորհվեց հայկական բանակում առայժմ միակ՝ գեներալ-գնդապետի կոչում:

Զորավարի անցած մարտական ուղին ներկայացրին նրա մարտական ընկերները՝ ՀՀ զինված ուժերի շտաբի պետ, գեներալ-մայոր Միքայել Հարությունյանը, ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը եւ ուրիշներ: Երեւանի քաղաքապետի որոշմամբ զորավարին հանձնվեց Երեւանի պատվավոր քաղաքացու կոչում, եւ քաղաքապետի տեղակալ Վարդան Վարդապետյանը «Հզոր հայրենիք» կուսակցության անունից նրան հանձնեց մի շքեղ սուր: Գրողներ Հովհաննես Այվազյանը եւ Սամուել Գրիգորյանը հոբելյարին նվիրեցին իրենց նոր լույս տեսած մենագրությունների՝ «Հաղթանակած բանակի գեներալը» եւ «Գեներալ-գնդապետ Գուրգեն Դալիբալթայան» գրքերի ազդօրինակները:

Կասարվեց գեղարվեստական հայտագիր: Վերջում հայրենասիրական հուզիչ խոսք ասաց զորավարը:

Մ. Մ.

ԱՊՀ երկրների ղեկավարներն օգոստոսի սկզբին կհանդիպեն Սոչիում

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՊՀ-ի անդամ պետությունների ղեկավարները, ինչպես ակնկալվում է, օգոստոսի 1-3-ը ոչ պաշտոնական հանդիպում կանցկացնեն Սոչիում, Մոսկվայից հաղորդում է Փրայմ նյուսի թղթակիցը՝ վկայակոչելով Ռուսաստանի զանգվածային լրատվամիջոցներին: Գագաթաժողովի ընթացքում նախատեսվում է քննարկել ԱՊՀ երկրների համագործակցության հարցեր:

Շարոնն արձակում է բանակի ձեռքերը

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնը թույլատրել է երկրի զինված ուժերին «կետային» հարվածներ հասցնել պաղեստինյան գրոհայիններին, որոնք կասկածվում են ահաբեկչական գործողությունների մեջ: «Բանակի ձեռքերն արձակված են գործողությունների համար, ընդգծել է նա՝ Թել Ավիվում իր գլխավորած աջ կուսակցությունների «Լիկուդ» դաշինքի անդամների հետ հանդիպմանը: Մենք պատրաստ ենք կենտրոնանալ իսրայելական քաղաքացիների պաշտպանության վրա»: Վարչապետի տվյալ որոշումն ընդունվել է, չնայած երկրի կառավարության երեկ արած այն հայտարարությանը, որով կոչ է արվում հետեւել պաղեստինցիների հետ կնքված հրադադարի համաձայնությանը, նկատում է «Ֆրանսպրես» գործակալությունը:

Ամենահզոր աջակցությունը Բաքու-Ջեյհանին

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ամերիկյան «BP Group» նավթային ընկերությունն իր աջակցությունն է հայտնել Բաքու-Ջեյհան նավթամուղի շինարարությանը: Ինչպես գրում է թուրքական «Զաման» թերթը, ամերիկյան New York Times թերթում «Բաքու-Ջեյհան խողովակաշարին ամենահզոր աջակցությունը» վերնագրով մի հոդված է հրապարակվել, որտեղ ամերիկյան «BP Group» նավթային ընկերության նախագահ Ջոն Բրաունը հայտարարել է, որ Բաքու-Ջեյհանը 2004 թ.-ին արդեն պատրաստ կլինի շահագործման հանձնելու: Նա նշել է նաեւ, որ իրենք մեծ համառությամբ են հետապնդում ծրագրի իրականացմանը, քանի որ այն տնտեսապես ձեռնտու, բնապահպանության տեսակետից անվնաս նախագիծ է:

Քննարկումներ՝ երկրի տնտեսական վիճակի բարելավման շուրջ

ՀՌԱԿ ղեկավարների հանդիպումները Մալիշկայում, Սիսիանում եւ Գորիսում

ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը Վայոց ձորի եւ Սյունիքի ռամկավարական մասնաճյուղեր կատարած այցի ու տեղի բնակիչների հետ հանդիպումների ընթացքում արձանագրեց ամենաառաջնայինը, որ անհրաժեշտ է տեւական գործազրկությունից հուսալքված մարզային բնակչությանը՝ ձեռնարկությունների գործարկում ու վերագործարկում: Այսինքն, տնտեսական առաջընթացի համար իրական պայմանների ստեղծում՝ անպտուղ ու աներաշխիք խոստումների փոխարեն:

Վերոնշյալի ամենավառ ապացույցը Վայոց ձորում գտնվող Մալիշկա գյուղն է՝ Հայաստանի ամենամեծ գյուղերից մեկը, որի բնակչության երբեմնի թիվը հասել է 10 հազարի: Վերջին տարիների արտագաղթից գյուղի բնակչության թիվը մի քանի հազարով նվազել է, սակայն ներկայումս արտագաղթ արդեն գրեթե չկա, իսկ գյուղաբնակների կենսամակարդակը զգալիորեն բարձրացել է, գործազուրկների թիվը՝ կրճատվել: Աբրահամյան եղբայրների հիմնած աղամանդագործության ձեռնարկություններից մեկը՝ «ԱՎԱ պլյուս» ՓԲԸ-ն, գտնվում է այս գյուղում, իսկ արտադրամասերում աշխատում են Մալիշկայի բնակիչները՝ ավելի քան 150 մասնագետ, որոնք կարճ ժամանակահատվածում սովորել են այդ գործը:

Տես ➧ էջ 2

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Քննարկումներ՝ երկրի տնտեսական վիճակի բարելավման շուրջ

Սկիզբը էջ 1

Երբ ձեռնարկության տնօրեն Սերգեյ Աբրահամյանին խնդրեցինք առավել մանրամասն պատասխանել մեր հարցերին՝ հարցազրույցի համար, համեստորեն ասաց. «Հիմա դեռ ժամանակը չէ, հետո: Շատ բան ունենք հասցնելու: Երբ գործն էլ ավելի ընդարձակենք, այն ժամանակ...»:

Ձեռնարկության ղեկավարի հրավերով Ռուբեն Միրզախանյանը, ՀՌԱԿ ՀՎ անդամ Գառնիկ Հովակիմյանն ու պատվիրակության մյուս անդամներն այցելեցին ձեռնարկության բոլոր արտադրամասեր՝ ալմաստի վերամշակման կետերից մինչեւ ոսկու փայլեցման առանձին բաժանմունքը: Ընդամենը 2-3 տարի գործարկվող այս ձեռնարկությունը զգալի մուծումներ է անում պետբյուջե, իսկ մշակված թանկարժեք քարերն առաքվում են Բելգիա, զարդեղենը՝ Մ. Նահանգներ եւ Կանադա: Ս. Աբրահամյանն իր հյուրերին ցույց տվեց նաեւ ձեռնարկության մերձակայքում գտնվող մրգերի չորացման արտադրամասը, ուր վերանորոգման աշխատանքները գրեթե ավարտված են, արտասահմանյան սարքավորումները տեղադրված են: Այդ սարքավորումներով հնարավոր կլինի չորացնել օրական 1,5 տոննա միրգ:

Բնականաբար, այս արտադրամասը եւս նշանակում է լրացուցիչ աշխատատեղերի բացում, սոցիալապես ապահովված ընտանիքներ: Այս ձեռքբերումները Մալիշկայի բնակչության հետ հանդիպման ժամանակ բազմիցս հիշատակեց Ռ. Միրզախանյանը: Նրա խոսքերով՝ ժողովրդի փրկությունն այսօրինակ ձեռնարկությունների ստեղծմամբ ու մեծաքանակությամբ է պայմանավորված: Եթե հնարավոր լիներ մյուս գյուղերում ու հատկապես քաղաքներում (վերջիններում առանձնապես մեծ թիվ են կազմում գործազուրկները) մեկական գործող ձեռնարկություն ունենալ, արտագաղթի խնդիրն էլ ինքնըստինքյան կլուծվեր:

Հանդիպման ընթացքում գյուղաբնակները մի շարք հարցեր տվեցին ՀՌԱԿ ատենապետին: Հարցերն առնչվում էին հայրենական արտադրողի շահերի պաշտպանությանը, ղարաբաղյան հիմնախնդրին, հայ-ռուսական հարաբերություններին եւ այլն: Այնուհետեւ տեղի ունեցավ գյուղի անունը կրող ՀՌԱԿ ակումբի բացման եւ 15 նորագիր անդամների երդմնառության արարողությունը: ՀՌԱԿ ատենապետն ու իր ուղեկիցներն այցելեցին նաեւ գյուղում գտնվող Սբ. Աննա եկեղեցին, որ նույնպես կառուցվել է Աբրահամյան եղբայրների միջոցներով՝ ընդամենը 3 տարվա ընթացքում:

Ի դեպ, Մալիշկա գյուղում ծնված ու մեծացած Աբրահամյան եղբայրներից մեկը՝ Արա Աբրահամյանը, Ռուսաստանում հայտնի գործարար լինելուց բացի, նաեւ ՌԴ-ում բնակվող Հայերի միության ղեկավարն է, իսկ մյուս եղբայրը՝ Երեւանում ադամանդի մշակման հայտնի DCA գործարանի գլխավոր տնօրեն Գագիկ Աբրահամյանը:

ՀՌԱԿ ատենապետի այցը շարունակվեց Սյունիքում: Սիսիան եւ Գորիս քաղաքներում Ռուբեն Միրզախանյանը հանդիպեց կուսակցության տեղի անդամներին, քննարկեց բնակիչներին մտահոգող մի շարք հարցեր: Հիմնական հարցը, ինչպես եւ այլուր, գործազրկությունն էր, որից բխելով էլ՝ արտագաղթը: Սիսիանում գործող ՀՌԱԿ ակումբը, որ ժամանակավոր պարապուրդի էր մատնված, վերականգնվեց, ընտրվեց ակումբի նոր ղեկավարություն: Սիսիանի մի խումբ այլ բնակիչներ ընդունվեցին կուսակցության շարքերը: Գորիսում գործող «Սյունիք» ակումբում տեղի ունեցած հանդիպման ժամանակ եւս անցկացվեց երդմնառության արարողություն, եւ կուսակցության մասնաճյուղը համալրվեց 12 անդամով: Ռ. Միրզախանյանը հանդիպումների ավարտին հավաստիացրեց, որ կուսակցության վերոհիշյալ մասնաճյուղերի անդամների հետ ՀՌԱԿ ղեկավարության հաջորդ քննարկումները չեն ուշանալու եւ տեղի կունենան առաջիկայում:

Ա. Գ.

«ԻՄ-ը պետք է դուրս գա գրասենյակներից եւ գնա դեպի ժողովուրդը»

ԻՄ նախագահի դարձյալ Պարույր Հայրիկյանը

Եթե 1991-ին իշխանության գար ԱԻՄ-ը, բանակը կստեղծվեր նույն տարում, սահմանադրությունը կընդունվեր 92-ին, հողի եւ ընդհանրապես սեփականաշնորհման գործընթացը պետական ունեցվածքի փոխանցման չէր վերածվի... Մի խոսքով, եթե ԱԻՄ-ն իշխանության գար, հիմա հիմնահարց չէինք ունենա լուծելու: ԻՄ 21-րդ համագումարում կուսակցության հիմնադիր Պարույր Հայրիկյանի զեկույցը հիմնականում այս տրամաբանությամբ զարգացավ, իհարկե, ինչպես միշտ, կոմունիստական, ավելի ճիշտ՝ բոլշեւիկյան վարչակարգին ուղղված հայրիկյանական քննադատություններով:

Ըստ Հայրիկյանի՝ Հայաստանն այսօր դարձել է մի խումբ արտոնյալների երկիր՝ մարդու իրավունքների զանգվածային ոտնահարումներով: Իսկ իշխող քաղաքական ուժն ի վիճակի չէ լուծելու ծառացած հիմնահարցերը, որի պատճառով արտագաղթն անկառավարելի բնույթ է ստացել:

ԻՄ-ն անտրամաբանական է համարում, թե ինչպե՞ս կարելի է միեւնույն տարում տոնել քրիստոնեության պետական կրոն ընդունման 1700-ամյակը եւ քրիստոնեությունը, եկեղեցին ու կաթողիկոսին «խեղդամահ անող» բոլշեւիկյան մարտի 8-ը, կամ, ասենք, տարին համարել Նժդեհյան՝ միաժամանակ նրա սուրբ ազատագրական շարժումը հալածող բոլշեւիկյան մայիսի 1-ը տոնելով: Նման երեւույթները թույլ տալու համար ԱԻՄ նախագահ Զեյնալվանդյանն ակնարկեց, թե հանրապետականները չեն գիտակցում՝ ինչ է իրենց սպասում: Ինչ վերաբերում է «Միասնություն» դաշինքին ընդհանրապես, ապա, եթե հանրապետականները ինչ-ինչ քայլեր կատարում են ծրագիրն իրագործելու համար, նրանց դաշնակից ՀԺԿ-ն մերթ իշխանամետ, մերթ ընդդիմադիր կեցվածք է ընդունում միաժամանակ «սեփականաշնորհում հոկտեմբերի 27-ի ոճրագործությունը»: Դա անթույլատրելի է: ԻՄ-ի ղեկավարների կարծիքով, դատավարությունն ընթանում է բնականոն հունով եւ անհանդուրժելի է, որ այնտեղ խախտումներ փնտրելով ինչ-ինչ ուժեր շահարկումների են ենթարկում դատավարությունը:

Տարվող արտաքին քաղաքականությունը բնութագրվեց դրականորեն: ԻՄ-ը ողջունում է եվրոպական ժողովրդավարությանն ուղղված Հայաստանի ջանքերը, սերտ հարաբերությունները Եվրամիության հետ եւ Եվրախորհրդին ինտեգրվելու հանգամանքը: Այդուհանդերձ, Հայրիկյանը չմոռացավ վերստին արծարծել Նախիջեւանի հարցն արտաքին քաղաքականության օրակարգ մտցնելու առաջարկը, որը հայկական հիմնախնդրի անքակտելի մաս է կազմում:

Անդրադառնալով կուսակցության ներքին խնդիրներին, Հայրիկյանն անբավարար համարեց գործունեությունը, նշելով, թե անհրաժեշտ է կոնկրետ քայլեր ձեռնարկել եւ սեփական ծրագրերն իրագործելու նպատակով իշխանական լծակների տիրապետելու միջոցների դիմել, միաժամանակ դուրս գալ գրասենյակային գործունեության իրավիճակից եւ գնալ դեպի ժողովուրդը:

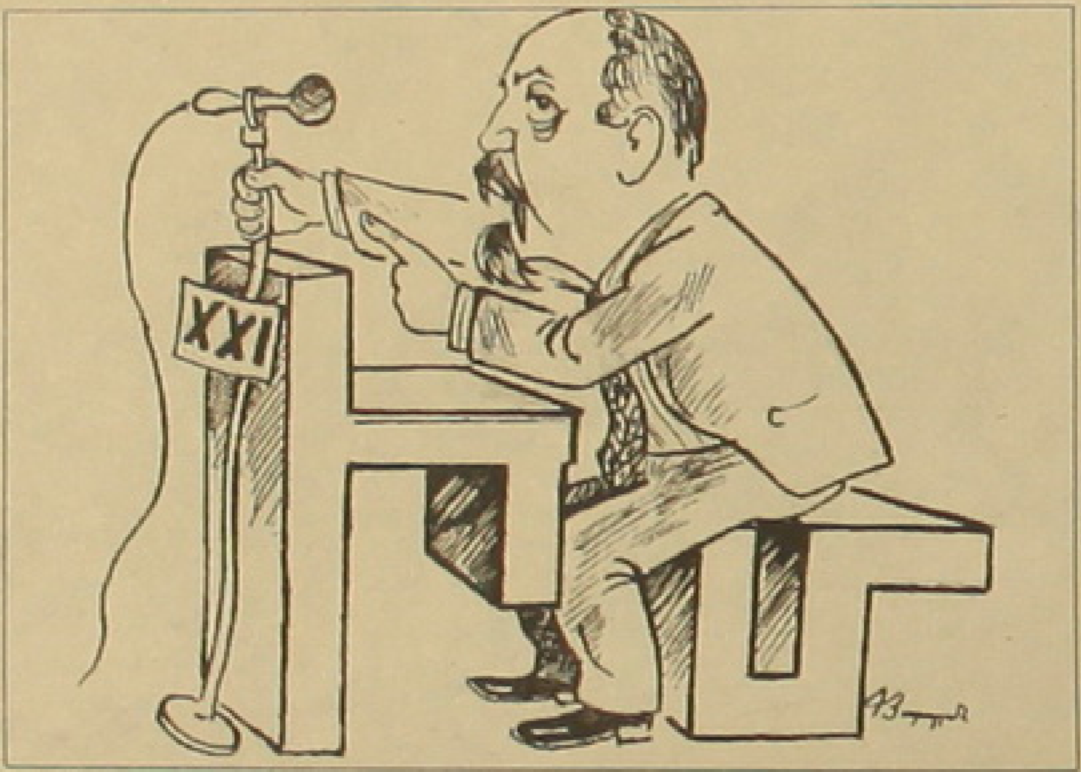

Իրենց 21-րդ համագումարում ԱԻՄ ներկայացուցիչներն ընտրեցին նոր նախագահի՝ Պարույր Հայրիկյանին, որը հանդիսավոր պայմաններում ուսերին առավ նախագահական սիմվոլ թիկնոցը: Ի դեպ, Հայրիկյանն այն Զեյնալվանդյանին էր հանձնել նախորդ համագումարի ընթացքում, երբ չկարողացավ հավաքել ընտրիչների ձայների անհրաժեշտ կեսից ավելին:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

«Բաքվում չպետք է ջարդվեինք եւ չջարդվեցինք», Վիկտոր Դալլաքյան

Ռուսաստանի պատվիրակությունն օժանդակել է հայկական կողմին

Հունիսի 19-21-ը Բաքվում տեղի ունեցած Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության խորհրդարանական լիագումար նիստին, ի թիվս այլ հարցերի, հայկական խորհրդարանական պատվիրակության ջանքերով հաստատման է արժանացել տարածաշրջանում (ներառյալ Սեւանա լճի) էկոլոգիական վիճակը բարելավելուն ուղղված նախագիծը, որ ներկայացվել է արդեն ՍԾՏՀ նախարարների խորհրդի քննարկմանը:

Ինչպես տեղեկացնում է Բաքու մեկնած Հայաստանի խորհրդարանական պատվիրակության ղեկավար Վիկտոր Դալլաքյանը, Ադրբեջանում իրենց ծավալած գործունեությունը կարելի է հաջողված համարել: Գլխավոր ձեռքբերումն այն է, որ քվեարկության արդյունքներով ՍԾՏՀ փոխնախագահի երեք աթոռներից մեկը տրվել է Վիկտոր Դալլաքյանին: Ընդ որում, դեմ է արտահայտվել ադրբեջանական կողմը, որը խախտելով Հայաստանում ձեռք բերված համաձայնությունները, այլ անդամ երկրների պատվիրակությունների շրջանակներում ակտիվ քարոզչական աշխատանքներ է ծավալել, որին, սակայն, տուրք չի տվել, փաստորեն, եւ ոչ մի պատվիրակություն: Հավաքելով առավելագույն՝ 37 ձայն, հայկական պատվիրակությունը ձեռք է բերել փոխնախագահի պաշտոնը, որն, ի դեպ, բավականին լուրջ լիազորություններ ունի, ինչպես ասենք, այլ միջազգային կազմակերպություններում ՍԾՏՀ-ի անունից հանդես գալը, նիստերի վարման իրավունքը եւ այլն: Այս գործընթացում էական ազդեցություն է ունեցել ռուսական խորհրդարանական պատվիրակությունը, որը նախապես հետ վերցնելով իր թեկնածությունն այդ պաշտոնում, նախընտրությունը տվել է հայ թեկնածուին՝ ստանձնելով միայն կազմակերպության գանձարանի պաշտոնավարումը: Իրենց քայլը ՌԴ Պետդումայի փոխխոսնակը բացատրել է այն հանգամանքով, թե մյուս պետություններն ամեն ինչ պետք է անեն Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ երկխոսությունը խթանելու համար: Ի դեպ, Թուրքիայի խորհրդարանական պատվիրակությունը եւս իր ձայնը տվել է Վիկտոր Դալլաքյանին, որի մասին պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել նախօրոք:

Չնայած դրան, հայկական պատվիրակությանն Ադրբեջանը դիմավորել է բարձր մակարդակով, հատուկ ուշադրությամբ, որից ԱԺ պատվիրակության անդամները բավականին շոյված էին: Վ. Դալլաքյանը հաստատում է, որ ի հակադրություն մյուս անդամ երկրների խորհրդարանականների, որոնց տրամադրվել են միկրոավտոբուսներ, հայ պատգամավորներին հատկացրել են առանձին ավտոմեքենաներ:

Հայկական պատվիրակությանն ընդունել է ադրբեջանական Միլի մեջլիսի նախագահ Մուրթուզ Ալեսքերովը: Հանդիպման ընթացքում շոշափվել են փոխհամագործակցություն սկսելու շուրջ աշխատանքների ծավալման հնարավորություններին առնչվող հարցեր: Ալեսքերովն ասել է, թե այդ առումով քաղաքական տարաձայնությունների լուծումն առաջնահերթ խնդիր է: Չհամաձայնելով այս դիրքորոշմանը՝ հայ պատվիրակներն առաջ են քաշել քաղաքական խնդիրների հետ զուգահեռ տնտեսական համագործակցության եզրեր գտնելու անհրաժեշտության խնդիրը, առավել եւս, որ այդ ուղղությամբ առաջին քայլերն արվում են: Նախքան ՍԾՏՀ վեհաժողովի մեկնարկը, Բաքվում է եղել Հայաստանի կրթության եւ գիտության նախարարը, մոտակա ժամանակահատվածում սպասվում է նաեւ տրանսպորտի եւ կապի նախարարի այցը Ադրբեջան: Պատվիրակության ղեկավարին ուղղած «Ազգի» այն հարցին, թե քննարկվե՞լ է Մեջլիսի նախագահի հետ երկու երկրների միջեւ կոմունիկացիաների բացման խնդիրը եւ արդյոք այդ նպատակը չի՞ հետապնդում տրանսպորտի նախարարի այցը Ադրբեջան, Դալլաքյանը պատասխանել է, թե այդ հարցը քննարկվել է վեհաժողովում, կա որոշակի դրական վերաբերմունք, իսկ Երվանդ Զախարյանի այցը կարող է խթանել այս հարցի կարգավորումը:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Սամվել Բաբայանի պաշտպանության կոմիտեի հայտարարությունը

Ղարաբաղյան պաշտոնական լրատվամիջոցները վերջերս տարածել են ԼՂՀ ՆԳՆ մամլո ծառայության դիմումը՝ Ս. Բաբայանի պաշտպանության կոմիտեի նախաձեռնած ստորագրահավաքի կապակցությամբ:

Մեր նախաձեռնությունը նման դիմումը դիտում է որպես Արցախի բնակչությանը մոլորության մեջ գցելու մի փորձ: Անհեթեթություն է նաեւ մեր նախաձեռնության գործողությունները խաբեություն որակելը, քանի որ մենք, ավելի վաղ հրապարակված հայտարարությամբ, Արցախի բնակչությանն իրազեկել էինք մեր նպատակի մասին, այն է՝ Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի առթիվ դիմել ԼՂՀ եւ ՀՀ իշխանություններին, Ամենայն հայոց կաթողիկոսին եւ Արցախի թեմի առաջնորդին, որպեսզի նրանք կարելվույն չափ նպաստեն Ս. Բաբայանի ազատությանը, այն մարդու, որն իր ծանրակշիռ ավանդն ունի Արցախի պաշտպանության բանակի շինարարության ու պետականության կերտման գործում:

Ինչ վերաբերում է դատավճռի օրինական ուժի մեջ մտնելու փաստարկին, ապա այդ առնչությամբ ավելորդ չենք համարում մեկ անգամ եւս հիշեցնել, որ Ս. Բաբայանի պաշտպանության կոմիտեն հանդես է գալիս հենց այդ դատավճռի փոփոխման պահանջով, միաժամանակ գտնելով, որ Արցախի սպարապետի բանտում մնալը պետք է մտահոգի ոչ միայն նրա հարազատներին ու մերձավորներին, այլեւ ողջ հայ ժողովրդին, ԼՂՀ ժողովրդին՝ մասնավորապես:

Սամվել Բաբայանի պաշտպանության մարտական ընկերների կոմիտե
Ստեփանակերտ

Գյումրի. Հուշատախտակ՝ ի պատիվ պատգամավորի

Գյումրու Գարեգին Նժդեհի պողոտայի այն շենքի պատին, որտեղ տեղավորված է «Շիրակինվեստբանկը», օրերս հուշատախտակ փակցվեց՝ այդ դրամատան հիմնադիր-նախագահի, ԱԺ նախորդ գումարման պատգամավոր Հովհաննես Գրիգորյանի անվամբ ու նրա դիմապատկերով: 1998 թ. հունիսի 13-ին կյանքից վաղաժամ հեռացած Հովհաննես Գրիգորյանն ապրեց ընդամենը 36 տարի: «Շիրակինվեստը» մեր հանրապետության սահմաններում Երեւանից դուրս բացված ու գործող միակ ինքնուրույն բանկն էր, որը նրա ղեկավարությամբ կարճ ժամանակում հաջողություն ու ճանաչում ձեռք բերեց՝ ի նպաստ ավերված Գյումրի քաղաքի ու մարզի: Դա նրա ծրագրերից ու գործերից միայն մեկն էր: Իսկ որ ամենից կարեւորն է, նա մեր օրերի համար բացառիկ անձնավորություն էր: Մեկն այն քչերից, ում մասին շեքսպիրյան հերոսի արտահայտությամբ կարճ պիտի ասել. «Մա՛րդ էր, Հորացիո...»: Գ. Մ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Էներգետիկ համակարգը փորձում է ֆինանսական ճգնաժամից դուրս գալ

Նախարարը հավաստիացնում է, որ մինչեւ օգոստոս աշխատավարձի պարտքը կփակվի

Էներգետիկ համակարգի հազարավոր աշխատակիցների աշխատավարձերի չվճարումները հանգեցրել են սոցիալական լարվածության, որի գագաթնակետը երկու օր առաջ ատոմակայանի աշխատակիցների բաց նամակն էր ՀՀ վարչապետին ու նախագահին՝ վերջին հինգ ամիսների աշխատավարձերը միանվագ չվճարելու դեպքում գործադուլի սպառնալիքով: Իսկ դա նշանակում է վտանգի ենթարկել ՀԱԷԿ-ի անվտանգությունը: Արձագանքը չուշացավ: ՀՀ էներգետիկայի նախարարը երեկվա ասուլիսում պատմեց, թե վերջին «ծանր կես տարում» ինչպես է հնարավոր եղել լուծել համակարգի առջեւ դրված մի շարք «գլոբալ ֆինանսական խնդիրներ»՝ «պետական խնդիրներ», որոնց զուգահեռ առաջացել են դժվարություններ համակարգի ներսում՝ աշխատավարձերի հետ կապված: Նախարարը պաշտոնապես տեղեկացրեց, որ մինչեւ ամսվա վերջ կվճարվեն գլխավոր ձեռնարկությունների աշխատողների (մասնավորապես՝ ատոմակայանի, որն ունի մոտ 3000 աշխատակից) 2 ամսվա աշխատավարձերը, իսկ հուլիսին, մինչեւ մի մասն էլ՝ օգոստոսին, կփակվեն աշխատավարձերն ամբողջությամբ: Արդեն երեկվա դրությամբ վճարվել է ատոմակայանի, Հրազդանի ՊՇԷԿ-ի, Սեւան-Հրազդան կասկադի, Հյուսիսային ցանցի աշխատակիցների մեկ ամսվա, մասամբ նաեւ՝ բարձրավոլտ կայանների աշխատողների աշխատավարձը: Հուլիսի 25-30-ը կճարվեն նաեւ երկրորդ ամսվա աշխատավարձերը: Նախարարը խոստացավ հուլիսի մեկին եւս ասուլիս հրավիրել ու ներկայացնել արդյունքները:

Նա մանրամասն կանգ առավ համակարգի ֆինանսական վիճակի վրա՝ փորձելով համոզել, որ ներքին խնդիրները մի փոքր տուժել են, բայց փոխարենը լուծվել են մի շարք կարեւոր հարցեր: Առաջինը՝ այսօր համակարգը 100 տոկոսով կատարում է պետբյուջեի բոլոր վճարումները: Մայիս ամսին գրանցվել են բնակչության ու ձեռնարկությունների վճարումների աննախադեպ ցուցանիշներ՝ 90 տոկոսից բարձր: Այս ամենի հետ մեկտեղ համակարգին պարտքերի ծավալը հասնում է ավելի քան 80 մլրդ դրամի, որից 6 միլիարդը արդյունաբերության պարտքն է, 1 միլիարդը՝ քաղաքային տրանսպորտի, 11 միլիարդը՝ ոռոգման, 12 միլիարդը՝ խմելու ջրի...

Պարտապանների ցուցակը նախարարը կարող էր երկար շարունակել, բայց հարկ համարեց միայն գնահատել՝ ստացվում է այնպես, որ էներգետիկ համակարգը ստանձնել է տարբեր ոլորտների դոտացիան: Իսկ խմելու ջրի համակարգի կամ քաղաքային տրանսպորտի հոսանքը չի անջատվում միմիայն այն պատճառով, որ չեն ցանկանում լրացուցիչ սոցիալական լարվածություն ստեղծել: Սակայն այսուհետեւ մոտեցումը չվճարումների դեպքում խիստ է լինելու: Համակարգը ստիպված է գնալ որոշ քայլերի, այլապես չի կարող դուրս գալ ֆինանսական ճգնաժամից, թեեւ, նախարարի գնահատմամբ, ֆինանսական ճգնաժամի պիկը կարելի է արդեն անցյալ համարել: Եվ դա շնորհիվ մի քանի կարեւոր քայլերի: Ինչպես հայտնի է, մայիս ամսին ռուսական կողմը կտրուկ իջեցրել էր Հայաստանի գազի ծավալները՝ ընթացիկ վճարումների հետ կապված: Դրա ազդեցությունն ուղղակի էր հատկապես արդյունաբերության վրա: Երկար բանակցություններից հետո՝ հայկական կողմին հաջողվել է լուծել ընթացիկ վճարումների հարցը, մնում է հինգ մնացած 8,5 մլն դոլարի պարտքը: «Ներկայումս «Իտերայի» հետ ընթացիկ վճարումների հետ կապված որեւէ խնդիր հայկական կողմը չունի: Հայաստանի վճարման իմիջը բարձրացել է», հատուկ շեշտեց նախարարը: Հնարավոր է եղել լուծել նաեւ ՌԴ-ի կողմից հաստատված, բայց սառեցված 11,6 մլն դոլար վարկի հարցը, որի համար անհրաժեշտ էր նախ լուծել ՌԴ-ի 114 մլն դոլարի վարկի վճարումների հարցը: Դրա համար կա երկու ճանապարհ՝ պարտքի դիմաց ռուսական կողմին տալ որոշ ձեռնարկությունների բաժնետոմսեր՝ ստեղծելով համատեղ ձեռնարկություններ, բայց որի համար ժամանակ է պետք: Բացի այդ պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել ռուսական կողմի հետ, որպեսզի ստացվի նոր վառելիքի ձեռքբերման 13,75 մլն դոլարը, վերակառուցել նախկին 16 մլն դոլարի պարտքը: Երկուշաբթի օրը սպասվում են նախարարի այցն ու հետագա բանակցությունները: Բացի ռուսական վարկից, էներգահամակարգը ունեցել է նաեւ այլ պարտքեր՝ միջազգային ու տեղական առեւտրային բանկերին: Այնպես է ստացվել, որ դրանց մարման ժամկետը համընկել է վերջին կես տարվա հետ. 15 մլն դոլարի վարկ արդեն մարվել է, 10 մլն-ն էլ վերակառուցվել է: Նախարարը դա շատ է կարեւորում, քանի որ դա նշանակում է նորմալ հարաբերությունների հաստատում բանկային համակարգի հետ, ինչը կարեւոր է՝ նկատի ունենալով, որ համակարգը միշտ ունենալու է ֆինանսական ներարկումների խնդիր:

Ատոմակայանի արտադրած էլեկտրաէներգիայի դիմաց չվճարված 65 մլրդ դրամի (կամ 120 մլն դոլարի) մասին նախարարի գնահատականը հետեւյալն էր՝ չպետք է հարցին միակողմանի մոտենալ: Ըստ նրա, նույն ՀԱԷԿ-ի համար վերջին տարիներին կատարվել են ընդհանուր հաշվով մոտ 74 մլրդ դրամի ներդրումներ, որոնց եթե գումարվի նաեւ վերջերս ԵՄ-ի հետ բանակցությունների արդյունքում ձեռք բերված պայմանավորվածությունը 100 մլն դոլարի հիմնադրամ ստեղծելու վերաբերյալ, որից 50 մլն-ը կտրամադրվի միայն ատոմակայանի անվտանգության ապահովմանը, ապա պատկերը լիովին պարզ է: Այնպես որ, խնդրին չպիտի նայել առանձին ձեռնարկությունների տեսանկյունից: «Եկեք պատկերացնենք, թե ի՞նչ կլիներ, եթե չվճարեինք վառելիքի դիմաց կամ չվճարեինք վարկերը», հարցրեց նախարարը՝ կրկնելով, որ ֆինանսական ճգնաժամն արդեն հաղթահարվում է, իսկ աշխատավարձերի վճարումից հետո, հավանաբար, ամեն ինչ իր տեղը կընկնի:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

Եվս մեկ վերագործարկված ձեռնարկություն

Երեկ Ախթալայի լեռնահարստացուցիչ կոմբինատը 13 տարվա ընդմիջումից հետո վերսկսեց իր գործունեությունը: «Մեսալ մրինց» ընկերության 1 մլն դոլար ներդրումային ծրագրի արդյունքում վերականգնվել եւ աշխատունակ վիճակի է բերվել գրեթե գոյություն չունեցող ձեռնարկությունը: Ըստ վերջինիս գործունեության ծրագրի, այս փուլում պետք է շահագործվեն Շամլուղի պղնձի հանքերը, որտեղ հանքաքարում պղնձի պարունակությունը 100 հազար տոննայի մեջ 1,8 տոկոս է, ինչը մոտ 10 անգամ բարձր է Սյունիքի հանքավայրերի պղնձի պարունակությունից: Նախատեսվում է լեռնահարստացուցիչ կոմբինատում ստանալ 25 տոկոս պղնձի պարունակությամբ խտանյութ, որը նախ եւ առաջ կվաճառվի Ալավերդու «Մանես եւ Վալեքսին», ինչպես նաեւ այլ գնորդների:

Ախթալայի լեռնահարստացուցիչ կոմբինատի գործարկմանը, մինչ այդ եղած կացությանը, «Մեսալ մրինցի» ներդրումային հետագա ծրագրերին եւ ձեռնարկությանն առնչվող այլ մանրամասներին ավելի հանգամանորեն կանդրադառնանք մեր հաջորդ համարում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երեխաների բարեկամները Գավառի մանկատանը

Ամերիկայի Հայ առաքելական եկեղեցու Արեւելյան թեմի «Կանանց միություն» հասարակական-բարեգործական կազմակերպությունը, որը Հայաստանում իրականացնում է երեխաների հովանավորման ծրագրեր, երեկ հյուրընկալվեց Գավառի մանկատանը: Ի դեպ, այս այցը 30-րդն էր՝ 1992 թ.-ից սկսած, եւ ամեն անգամ մանկատան երեխաներին օգնություն է տրվում: Այս անգամ մանկատան երեխաներին կազմակերպությունը հասկացրեց սննդամթերք: Օգնությունը, սակայն, չի սահմանափակվում միայն հագուստի եւ սննդի բաշխումով: Արդեն ավանդական է դարձել մանկատան երեխաների ձեռագործ աշխատանքների ցուցահանդես-վաճառքի կազմակերպումը, որն արվում է Ջուլի եւ Կլեմենս Աշեկյան ամուսինների կողմից՝ Ամերիկայում: Այս այցելության ժամանակ մանկատան 15 երեխաներ ստացան իրենց վաճառված աշխատանքների գումարը, յուրաքանչյուրը՝ 10 հազարական դրամ:

Ամուսիններ Ջուլի եւ Կլեմենս Աշեկյանները հովանավորում են նաեւ երկկողմանի ծնողազուրկ մի քանի ուսանողների, որոնք սովորում են Գավառի ուսումնական հաստատություններում: Ավելացնենք, որ մանկատան 130 երեխաների համար հաճախակի կազմակերպվում է նաեւ ամառային հանգիստ Հայաստանի ճամբարներում՝ դարձյալ նույն մարդկանց հովանավորությամբ:

Տ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Գուգարաց թեմում վերաօծվեց 6-7-րդ դարի Ս. Գեւորգ եկեղեցին

Գուգարաց թեմի Սպիտակի տարածաշրջանի Արջահովիտ (Ղուրսալի) գյուղում թեմի առաջնորդ, գերաշնորհ տեր Սեպուհ եպիսկոպոս Չուլջյանի ձեռամբ վերաօծվեց գյուղի

6-7-րդ դարերի Սուրբ Գեւորգ միախորան գողտրիկ եկեղեցին:

Եկեղեցու վերաօծման ծախսերն ամբողջությամբ հոգացել է հայազգի անհայտ մի բարերար: Ծրագիրը կյանքի կոչվեց «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի անմիջական հսկողությամբ: Շինարարական աշխատանքներն իրականացրել է Սպիտակի շինարարական «Հույս» ՍՊԸ-ն (տնօրեն՝ Մկրտիչ Լամբարյան): Ներսում աշխատանքներ են կատարվել կանադահայեր տեր եւ տիկին Էվրենսելների ֆինանսավորմամբ, կառուցվել են Սուրբ սեղանը, մկրտության ավազանը: Հարկ է նշել, որ գյուղն ամբողջությամբ վերաբնակեցված է Ադրբեջանի տարբեր շրջաններից բռնագաղթված մեր հայրենակիցներով:

Սրբազանն իր քարոզով ներկաներին կոչեց «տուրք չտալ օտարամուտ աշխարհիկ եւ կրոնական հոսանքներին, հավատարիմ մնալ մեր ազգային եւ արժեքներին»: Նա Ամենայն հայոց հայրապետի օրհնությունն ու բարի մաղթանքը փոխանցելով ներկաներին՝ թեմի հավատացյալների անունից շնորհակալություն հայտնեց բարերարին եւ հիմնադրամի պատասխանատուներին:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

«ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 27»

Եվս մեկ մեղադրանք Ն. Հունանյանին

Հայաստանի տնտեսության զարգացմանը չնպաստելու համար

«Հոկտեմբերի 27»-ի քր. գործով պետական մեղադրողի երեկվա հարցացուցակում ամբաստանյալ Ն. Հունանյանի ուսանողական տարիներին գործած «հանցանքների» ուսումնասիրությունն էր: Ընդ որում, մեղադրողը հարցադրումներ էր անում նաեւ մամուլից հղումներ կատարելով: «Հայ ուսանողական դաշինքի «Դաշինք» պարբերաթերթի վաճառքից ստացված գումարները եւ նվիրատվությունները ձեզ են փոխանցվել, սակայն անհայտ է մնացել դրանց ճակատագիրը: Ո՞ր իրավունքով եք «Դաշինքի» համար հավաքված գումարներն օգտագործել այլ նպատակներով»:

«Օգտագործել եմ ստեղծողի իրավունքով», կտրուկ հայտարարեց ամբաստանյալը: Այնուհետեւ պարզաբանեց, թե «Դաշինքին» ոչ ոք նվիրատվություն չի արել, իսկ թերթի վաճառքից հավաքված 6000 ռուբլին անցել է Հայ մարմնակրթական ընդհանուր միությանը, որը դարձյալ նույն կազմով են հիմնադրել: Նավասարդյան խաղերին մասնակցելու նպատակով Լոս Անջելես մեկնելիս այդ գումարով նվերներ է գնել: Մեղադրողը հղում անելով ՀՅԴ ԳՄ անդամ Գեղամ Մանուկյանի նախաքննական ցուցմունքներին, ասաց, թե Հունանյանին կուսակցությունից հեռացրել են զեղծարարության համար: Ամբաստանյալի պատասխանը հետեւյալն էր. «Դաշնակցության պաշտոնական գրության մեջ գրված չէ, որ ինձ զեղծարարության համար են հեռացրել: Իսկ Գ. Մանուկյանին ձեռքից բռնած Լոս Անջելես եմ տարել, դատարկ գրպանով, իսկ 92 թ. ՀՅԴ ժողովում նա ցուցմունք էր տալիս, որ ինձ 50 դոլար էր տվել ԱՄՆ-ում»:

Մեղադրողի համար սպառիչ չէին ամբաստանյալի բացատրությունները, եւ նա եզրակացրեց, որ երբ հարցը հասնում է «Դաշինքի» նյութական խնդիրներին, ամբաստանյալի հիշողությունը մթագնում է եւ չի վկայակոչում որեւէ մեկին, որը կհաստատի նրա ասածի իսկությունը: Ի պատասխան ամբաստանյալը հայտնեց, թե մեղադրողը խեղաթյուրում է իր ասածները եւ զրպարտում իրեն՝ չբերելով ոչ մի վկայություն, թե ում նվիրատվությունն է ծախսել: Այնուամենայնիվ, մեղադրողը չափազանց մեծ գումար էր համարում այդ տարիների համար 6000 ռուբլին եւ հարցրեց՝ մի՞գուցե «Դաշինքի» նյութական միջոցներո՞վ եք գնել Եվպատորիայի տունը՝ անտեսելով քրեական գործում եղած բացատրությունները: Երբ ամբաստանյալը հայտնեց, որ ստիպված է լինելու մեկ անգամ էլ հանգամանորեն պատմել, թե ինչպես է ձեռք բերել հիշյալ տունը եւ որ այն չեն գնել, մոր ստանձնած խնամակալի պայմանագրով է անցել իրենց՝ մեղադրողը սկսեց փորփրել ամբաստանյալի մոր կենսագրությունը:

«Ձեր մայրը 17 տարի Եվպատորիա է մեկնել վատառողջ լինելու պատճառով, միշտ այդ տա՞ն է իջեւանել: Ամուսնու հե՞տ է գնացել, թե՞ միայնակ, քանի՞ անգամ է ամուսնու հետ գնացել» եւ այլն: Անշուշտ, մեղադրողը քաջածանոթ է ՀՀ Սահմանադրության 20 հոդվածին, որում ամրագրված է. «Արգելվում է մարդու անձնական եւ ընտանեկան կյանքի մասին տեղեկություններ ապօրինի հավաքելը, պահելը, օգտագործելը եւ տարածելը»: Զարմանալի է նաեւ, որ նախագահողի կողմից հիշյալ հարցերը չէին հանվում՝ ելնելով գոնե այն բանից, թե ի՞նչ է տալիս դատաքննությանը Ն. Հունանյանի մոր սպիտակեղենը փորփրելը, քանի որ դատարանում քննվում է Ն. Հունանյանի քրեական գործը, ոչ թե նրա մոր:

Ամբաստանյալը մեղադրվեց նաեւ այն բանում, որ Եվպատորիայից մեծ գումարներով Հայաստան վերադառնալով ոչ մի լումա չի նվիրաբերել Արցախյան ազատամարտի հերոսներին, չի նպաստել Հայաստանի տնտեսության զարգացմանը եւ գումարները ծախսել է Թուրքիայում:

Ս. Պ.

«Հայոց աշխարհ» օրաթերթի ս. թ. հունիսի 13-ի համարում «Հարկային քաղաքականություն չկա, իսկ իրականությունը խեղաթյուրված է», հունիսի 15-ի համարում «Անհավասար պայքարում տնտեսությունը խեղդվում է» եւ հունիսի 16-ի համարում «Հայաստանում պետք է մտցնել օրենքի դիկտատուրա» խորագրերի տակ զետեղվել էր պետական եկամուտների նախկին նախարար, վարչապետի ներկայիս գլխավոր խորհրդական Գագիկ Պողոսյանի հարցազրույցը, որում վերջինս փորձել էր իրականության ընկալման իր տեսանկյունից վերլուծել «գոյություն չունեցող» հարկային քաղաքականության թեր եւ դեմերն ու տալ ստեղծված իրավիճակի սեփական գնահատականը: Չցանկանալով բնավ բանավիճել նեղացածի կեցվածք ընդունած էքս-

Ծառ ասե՞մ, թե՞ զանգ կախեմ

Իրականության խեղաթյուրումը ՀՀ պետեկամուտների նախկին նախարարի գործելակե՞րպ

Տեղ տալով ՀՀ պետեկամուտների նախարարության կենտրոնական ապարատի ավելի քան 100 աշխատակիցների ստորագրած հոդվածին, մեր նպատակն ամենեւին էլ նույն նախարարության նախկին ղեկավարի եւ ներկայիս աշխատակիցների վեճին միջամտելը չէ: Մանավանդ որ, մեր կարծիքով, նման վեճերն օգտակար չեն ընդհանուր գործի տեսակետից այնքան ժամանակ, երբ տեղի են ունենում դրան երկու կողմերում կանգնած աշխատակիցները ներսից, նախկին նախարարը՝ դրսից: Այսուամենայնիվ, նկատի ունենալով, որ մեր պաշտոնակից «Հայոց աշխարհ» օրաթերթն ինչ-ինչ պատճառներով նպատակահարմար չի գտել տեղ տալ ՊԵՆ աշխատակիցների պատասխանին, չնչին հապավումներով հրատարակում ենք այն՝ հարգելու համար վերջիններիս պատասխանի իրավունքը:

նախարարի հետ եւ քննարկել վերջինիս արտահայտած հիրավի «հանճարեղ» գաղափարների նշանակությունը մեր երկրի տնտեսական քաղաքականության իրականացման գործում, այնուհանդերձ հարկ ենք համարում անդրադարձ կատարել Գ. Պողոսյանի կողմից իրականությունը խեղաթյուրված ներկայացնելու մի քանի դրվագների՝ վերջնական գնահատականը թողնելով ընթերցողի դատին:

Ինչով է պայմանավորված պետական եկամուտների նախարարության աշխատողների արձագանքը իրենց նախկին ղեկավարի կողմից տրված նշված՝ հարցազրույցներին: Որքանով է բարոյական, երբ ներկայումս էլ պետական բարձր պաշտոն զբաղեցնող անձը իր նախկին կոլեգաներին որակում է որպես «ծանոթություններով ներս խցկված թափթփուկներ, հովանավորչությամբ զբաղվողներ» եւ այլն: Պետական եկամուտների նախարարի բարձր եւ պատվաբեր պաշտոնը զբաղեցրած անձն իր «թռիչքի բարձրությունից» փաստորեն վիրավորել է կամ փորձել է վիրավորել իր իսկ նախկին աշխատակիցներին եւ նենգափոխել իր պաշտոնավարման հատվածի իրական պատկերը: Մենք չենք վիրավորվում: Կվիրավորվեինք, եթե գնահատական տվողը չլիներ Գ. Պողոսյանը: Առիթը եկել է՝ պետք է խոստովանենք, ավելի պատասխանատու ղեկավար ՀՀ հարկային եւ մաքսային համակարգերը չեն տեսել ու, փառք աստծո, չեն տեսնի: Պետական եկամուտների նախարարության վարչական շենք ոտք դնելու առաջին իսկ պահից Գ. Պողոսյանը փորձեց հանգստացնել զարմացածներին եւ հավաստել իր խոստումները հանրապետության ղեկավարության առջեւ՝ հայտարարելով, որ ինքը պատահական մարդ չէ այս բնագավառում եւ որ դատարկ ձեռքերով չի եկել, այլ եկել է ծրագրերով: Այդպես էլ շարունակում է ծրագրեր կազմել Գ. Պողոսյանը, համարելով, որ «արարելու համար իրեն տրված ժամանակահատվածը բավական չէր»:

Հայաստանում էլ ո՞ւմ էր հնարավորություն տրվել հարկային ու մաքսային օրենսդրությունը կատարելագործելու ցանկությունները ու կարողությունները իրականացնելու՝ որպես ԱԺ պատգամավոր, մաքսային վարչարարության բարելավման խոհեմ քայլեր կատարելու՝ որպես Արարատյան մաքսատան պետ, հարկային եւ մաքսային համակարգերը կատարելագործելու՝ որպես պետական եկամուտների նախարար, վերահսկողական աշխատանքների նոր մեթոդներ կիրառելու՝ որպես վարչապետի վերահսկողության ծառայության պետ եւ ֆինանսական (տնտեսական) հարաբերությունների բարելավման գործնական առաջարկություններ ներկայացնելու՝ որպես վարչապետի գլխավոր խորհրդական: Պետական եկամուտների նախարարության համակարգը փորձառու չէ եւ խորհուրդ կտայինք Գ. Պողոսյանին իր կարողություններն ու առաքելությունը փորձել մեկ այլ բնագավառում: Եթե պետական բյուջեի ֆինանսական հոսքերի մասին պատկերացումները սահմանափակվում են «մի գրպանից մյուս գրպանը դնելու» պատկերացումներով, եթե պետական բյուջեի եկամուտների հավաքագրման ոլորտում ՀՀ ՊԵՆ խնդիրները ամբողջությամբ նույնացվում են «փող խնդրելուն», եւ եթե «ՀՀ ՊԵՆ համակարգում առանց ծանոթության կամ միջնորդությամբ ընդունված գրեթե մարդ չկա, այլ ընդհակառակը՝ համակարգը համալրված է «թափթփուկներով, կաշառակերներով, հովանավորչությամբ զբաղվողներով ու հասարակության համար վտանգավոր այլ տարրերով», ապա պետք չէ շատ իմաստուն լինել զրուցակցի խոսքերից հանգելու եզրակացության. ես կամ կա համակարգը, ես չկամ՝ համակարգը պետք չէ:

Գ. Պողոսյանը, շեշտելով բոլոր համակարգերում ու ոլորտներում ղեկավարման խիստ անձնավորված լինելու հանգամանքը եւ, չգիտես ինչո՞ւ, դրա լուծումը տեսնելով հարկային եւ մաքսային քաղաքականության կանոնակարգման մեջ, մոռանում է մի պահ, որ հենց իր ջանքերի ու եռանդուն գործողությունների շնորհիվ պետական եկամուտների նախարարության ամբողջ համակարգին իր իսկ ղեկավարած չափազանց կարճատեւ ժամանակահատվածում հասցվեց այնպիսի ծանր հարված, որպիսին թե հարկային, եւ թե մաքսային համակարգերը չէին տեսել իրենց գոյության ողջ ընթացքում: Կառուցվածքային բարեփոխումների քողի տակ էքսնախարարը, հավանաբար գիտակցելով (կամ նախապես արդեն իմանալով) իրեն արարելու համար բաց թողնված ժամանակի սղությունը, ընդամենը մի քանի ամսվա ընթացքում փոխեց համակարգի ղեկավար կադրային կազմի գերակշիռ մասին (հատկապես միջին օղակներում, տարածքային մարմիններում)՝ ստեղծելով չափազանց լարված բարոյահոգեբանական մթնոլորտ: Այդ «բարեփոխումներից» զերծ չմնաց նաեւ պետական եկամուտների նախարարության կենտրոնական ապարատը, որտեղ դրանք պայմանավորված էին ոչ թե օբյեկտիվ անհրաժեշտությամբ, այլ ընդամենն ուղղված էին օպերատիվ կարգով կադրային խնդիրների լուծմանը:

Գ. Պողոսյանը գովերգում է իր գրչի մեկ հարվածով հարկային համակարգում մարզային կառույցների ձեւավորումը, ինչը կատարվեց առանց նախապատրաստական լուրջ աշխատանքի, դրանք մի քանի մարզերում փորձնական կարգով կիրառելու եւ դրանց աշխատանքի արդյունավետությունը վերլուծելու ու գնահատելու, արդյունքում նոր միայն մյուս մարզերում ներդնելու: Այն, որ էքսնախարարը 118 հարկային տեսուչների (ըստ որում՝ ոչ թե 118, այլ ոչ ավելի քան 95, եւ ոչ միայն հարկային տեսուչներ, այլեւ սպասարկող անձնակազմ՝ վարորդներ, գործավարներ, հավաքարարներ) կրճատումը համարում է դրական երեւույթ (հավանաբար աշխատավարձի ֆոնդի տնտեսման առումով), դեռեւս չի նշանակում, որ կառուցվածքային նման «բարեփոխման» արդյունքում ազատվեցին, իր իսկ խոսքերով ասած՝ «ծանոթությամբ կամ հովանավորչությամբ ներս խցկված տարրերն ու թափթփուկները»: Ընդհակառակը, հարկային համակարգի բազմաթիվ հին եւ փորձառու կադրեր հայտնվեցին երկընտրանքի առջեւ՝ կամ համաձայնել աշխատելու մարզկենտրոններում, զգալի ծախսերի գնով, որոնք ոչ մի կերպ չէին փոխհատուցվելու, կամ ուղղակի հրաժարվել առաջարկված նոր աշխատատեղից: Բնականաբար այդ կրճատումները ուղեկցվեցին Գ. Պողոսյանի ծանոթությամբ կամ հովանավորչությամբ տարբեր մասնագիտությունների տեր մեծաթիվ «տարրերի ու թափթփուկների» համակարգ աշխատանքի ընդունելով: Դեռ ավելին, ստեղծվեց ավելի նպաստավոր դաշտ նման «տարրերի ներս խցկման» գործընթացը բարեհաջող շարունակելու համար, ինչն էլ հանդիսանում էր էքսնախարարի վարած «կադրային քաղաքականության» ռազմավարությունը, որի արդյունքում վերջինս պատրաստվում էր 600 նոր «կադր խցկել» համակարգ: Իր նման առաքելության հիմնավորման համար էլ վերջինս, առանց ամոթ զգալու, իրեն է վերագրում համակարգում ուսումնական կենտրոնի ստեղծումը՝ մոռանալով, որ հարկային համակարգում հիշյալ ուսումնական կենտրոնը (այնուհետեւ ՊՓԲԸ) ստեղծվել է դեռեւս 1993 թվականին, իսկ մաքսային համակարգում որպես մշտական գործող՝ 1996 թվականի հոկտեմբերին:

Մարզային հարկային տեսչությունների ստեղծման դրական արդյունքներից մեկը Գ. Պողոսյանը համարում է 4 մլրդ դրամով (?) բյուջեի հարկային եկամուտների միջին ամսական աճը՝ մոռանալով, սակայն, նշել թե նման աճի համեմատության բազան ո՞րն է: Փորձենք այժմ թվերի լեզվով շեշտել էքսնախարարի այդ «փոքրիկ» բացթողումը: Ըստ երեւույթին նման «աճը» Գ. Պողոսյանը ստացել է 2000 թ.՝ իր ղեկավարած 5 ամիսների հարկային եւ մաքսային մուտքերի մեծությունը համադրելով նույն տարվա առաջին 5 ամիսների (ոչ իր ղեկավարած) համապատասխան ցուցանիշի հետ եւ առաջացած 18 մլրդ դրամի տարբերությունը բաժանելով 5 ամիսների թվին, ստացել է ակնկալվող արդյունքը, որը, սակայն, նույնպես չի կազմում 4 մլրդ դրամ, այլ ընդամենը՝ 3,6 մլրդ դրամ (այսինքն՝ կատարվել է նաեւ թվաբանական կլորացման գործողություն): Մինչդեռ, միանգամայն ճիշտ եւ տրամաբանական կլիներ 2000 թ. հունիս-հոկտեմբեր ժամանակահատվածի հարկային եւ մաքսային մուտքերի մեծությունը համեմատել նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համապատասխան ցուցանիշի հետ: Դա չի արվել Գ. Պողոսյանի կողմից, քանի որ համեմատությունը ակնհայտ իր օգտին չէ (նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում բացարձակ մեծությամբ 2 մլրդ դրամի չափով ավել գումար է մուտք եղել պետական բյուջե):

Առաջին հարցազրույցը Գ. Պողոսյանն ավարտում է համեմատաբար խոշոր հարկատուներին առանձնացնելու եւ նրանց ուղղությամբ աշխատելու ու մշտապես հարկային մարմինների տեսադաշտում պահելու մասին դատողություններով (կրկին իրեն վերագրելով այդ մոտեցումը), իսկ երկրորդ հարցազրույցի նախաբանում հավաստում է, որ խոշոր հարկատուները «վերաբերմունք» են ցուցաբերում նախարարության ղեկավարությանը: Ասել կուզի, պարոն էքս-նախարար, որ դուք ինքներդ հաստատում եք ձեր ղեկավարած ժամանակահատվածում ձեր իսկ կողմից որդեգրած գործելակերպը:

Էքսնախարարը խոսելով օպերատիվ-հետախուզական վարչության կողմից իրականացվող ստուգումների անարդյունավետության մասին, երեւի մոռանում է, որ հենց իր պաշտոնավարման սկզբում (2000 թ. հուլիսի 1-ից) գործողության մեջ դրվեց «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող կազմակերպություններում ստուգումների կազմակերպման եւ անցկացման մասին» ՀՀ օրենքը, որի համաձայն հարկային մարմինների կողմից իրականացվող բոլոր ստուգումների հանձնարարագրերը ստորագրվում էին հենց իր՝ Գ. Պողոսյանի կողմից:

Նախկին նախարարի համոզմամբ՝ մեր երկրում «հարկային քաղաքականություն» չկա, թե միգուցե նա ի զորու չէ խորամուխ լինել հարկային եւ մաքսային քաղաքականության բազմաբարդ խնդիրների մեջ, այլապես էլ ինչի՞ց է դժգոհում ողջ հարցազրույցի ընթացքում, եթե ոչ՝ գործող հարկային ու մաքսային քաղաքականությունից: Այդ առումով խորհուրդ կտայինք Գ. Պողոսյանին մի փոքր էքսկուրս կատարել վերջին տասնամյակում ինչպես հարկային օրենսդրության աստիճանական ձեւավորման, այնպես էլ հարկային ու մաքսային համակարգերի կայացման գործընթացի ուղղությամբ եւ նոր միայն դատողություններ անել գոյություն չունեցող քաղաքականության եւ հիվանդ համակարգի մասին (լավ է գոնե, որ իր իսկ կողմից հիվանդացրած համակարգը շուտ ձերբազատվեց նման «բժշկից» եւ փորձում է «բուժել իր վերքերը», այլապես այդ «հիվանդ համակարգի» փրկության բոլոր հետագա ջանքերն ի չիք էին դառնալու): Մյուս կողմից, ավելորդ չենք համարում հիշեցնել էքսնախարարին, որ համաձայն ՀՀ Սահմանադրության 89 հոդվածի թե՝ ֆինանսա-տնտեսական, եւ թե՝ հարկային քաղաքականության իրականացումն ապահովում է կառավարությունը, եւ որքան էլ թերություններ ու բացթողումներ լինեն այդ քաղաքականության մեջ (ինչը ոչ ոք չի էլ ժխտում), այդուհանդերձ արդեն 8 ամիս ՀՀ կառավարությունում պետական բարձր պաշտոն զբաղեցնող անձը այնքան բարոյական պետք է լինի, որ եթե ի զորու չէ այդ քաղաքականության բացերը շտկելու ուղղությամբ փոքրիշատե գործնական խորհուրդներ տալու կամ կառուցողական քայլեր կատարելու, ապա գոնե պետք է ձեռնպահ մնա դրանից:

Որպես վերջաբան, Գ. Պողոսյանին խորհուրդ կտայինք հարկային եւ մաքսային հիմնահարցերի վերաբերյալ իր կարծիքների շուրջ մամուլում նման պաթոսով հանդես գալուց առաջ գոնե մի փոքր «հարցազրույց» ունենալ սեփական խղճի հետ՝ պարզելու համար վերջինիս մաքրության աստիճանը:

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԱՊԱՐԱՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐ

ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼ

Փրկենք եկեղեցին անձնապաշտ հոգեւորականներից

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ-ի Միացյալ Նահանգներ եւ Կանադա կատարած հովվապետական այցելությունը ցնցող հաջողություն արձանագրեց: Հայ հավատացյալներից բացի, այլազգի քաղաքական եւ եկեղեցական առաջնորդներ ու բարձրաստիճան պաշտոնյաներ նույնպես իրենց հարգանքի տուրքը մատուցեցին Ամենայն հայոց հայրապետին:

Հայաստանում քրիստոնեության պետականորեն ընդունման 1700-ամյակի այս օրերին այցելությունը, ինչպես նաեւ ոգեւորությունը, որ առաջացրեց բառացիորեն բոլոր թեմերում, կարելի է պատշաճ գնահատականը համարել իրականացվող միջոցառումների, որոնք իրենց գագաթնակետին են հասնելու Երեւանի կենտրոնում Մայր տաճարի պաշտոնական օծումով եւ Հռոմի պապի Հայաստան այցելությամբ:

Սակայն այս խանդավառ մթնոլորտին զուգահեռ ճգնաժամային իրադարձություններ տեղի ունեցան Մոսկվայի հայկական թեմում: Խնդիրը երկար ժամանակ հասունանում էր եւ պայթեց չափազանց անպատեհ մի պահի: Իր նշանակումից ի վեր Տիրան արք. Կյուրեղյանը յուրաքանչյուր հայրապետի փորձում էր հրահրել, որ իրեն կարգի հրավիրի: Վազգեն Ա-ի եւ Գարեգին Ա-ի տատանումներն այդ հարցում միայն ջուր լցրին ամբարտավանության նրա ջրաղացին: Նա շարունակեց իր վարքագիծն առանց գուցե գիտակցելու, որ Սբ. Գրիգոր Լուսավորչի աթոռին բազմել է արդեն նոր մի կաթողիկոս, որը նախորդների պես ներողամիտ կարող է չլինել: Այլ նշանակումների թվում Գարեգին Բ-ն որոշեց ուրիշ պաշտոնի փոխադրել արք. Կյուրեղյանին: Վերջինս ոչ միայն մերժեց կարգադրությունը, այլեւ դիմեց բացահայտ հակադրման, որն էլ ստիպեց կաթողիկոսին կարգալույծ անել նրան:

Ինչ էլ առանձին կղերականներ մտածեն, մի համընդհանուր սկզբունք պետք է հարգել, որ Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի իշխանությունը ոչ մի դեպքում չպետք է հարցականի տակ դնել, առավել եւս անհատական նկատառումներով:

Բայց թվում է, թե որոշ կղերականներ չեն ընդունում այս սկզբունքը: Նրանցից մեկը Պոլսո Մութաֆյան պատրիարքն է, որը չի էլ թաքցնում իր ամբարտավանությունը: Նա հարցականի տակ է դրել կաթողիկոսի որոշումը, հասկացնելով, որ որպես Գերագույն հոգեւոր խորհրդի անդամ՝ իր կարծիքը եւս պետք է հաշվի առնվեր: Ի պատասխան, խիստ ցուցադրական մի ժեստով, 30 հոգանոց մի պատվիրակության գլուխն անցած, նա մասնակցեց Անթիլիասում սուրբ մյուռոնի օրհնանքի արարողություններին:

Մյուռոնն օրհնելու հապճեպ որոշումը նույնպես բացահայտ անհնազանդության դրսեւորում էր Արամ Ա. կաթողիկոսի կողմից, որը Մայր աթոռից առաջ անցնելով կազմակերպել էր իր այցելությունը Հյուսիսային Ամերիկա:

Գաղտնիք չէ, որ կաթողիկոս Արամ Ա-ն ու պատրիարք Մութաֆյանը իրար չեն սիրում, հավանաբար որովհետեւ երկուսն էլ նույն խառնվածքի տեր մարդիկ են, որոնց համար անձնական փառքն ավելի կարեւոր է, քան կրոնական իրենց կոչումը, բայց Մայր աթոռին ընդդիմանալու հարցում նրանք չեն վարանում միասին գործել:

Բավական երկար ժամանակ քաղաքական կուսակցություններին էին մեղադրում եկեղեցու պառակտման գործում: Այսօր շատ հստակ երեւում է, որ անհարթություններն այդ ոլորտում արդյունք են իշխանություն ունեցող որոշ կղերականների փառամոլության: Տխուր փաստն այն է, որ նման արարքները գերագույն պատրիարքի իշխանությունը վարկաբեկելուն զուգահեռ նաեւ ուղղակիորեն նպաստում են եկեղեցու պառակտմանը:

Պահը կարծես հասունացել է մտածելու, որ ժամանակն է փրկելու եկեղեցին որոշ անձնապաշտ եկեղեցական առաջնորդների «ողորմածությունից»:

«ԱՐՄԻՆՅԸՆ ՄԻՐՐՈՐ ՍՓԵՔԹԵՅԹՈՐ»
Բոստոն

Մեծահարուստները տիրում են իշխանությանը

Բայց արդյոք լա՞վ են կառավարում

Սիլվիո Բեռլուսկոնի, Ռաֆիկ Հարիրի, Ջորջ Բուշ կրտսեր, Վիսենտե Ֆոքս... Աշխարհի տնտեսությունների ու կառավարությունների ղեկավարների մեջ միլիարդատերերը զգալի թիվ են կազմում: Բայց մեծահարուստ լինելը բավակա՞ն է արդյոք հմտորեն երկիր կառավարելու համար: Խոսենք փաստերով: Լիբանանում որոշ ընդմիջումից հետո անցյալ տարվա սեպտեմբերին վարչապետ վերընտրվեց միլիարդատեր Ռաֆիկ Հարիրին, որը հեռուստաալիքների, հանդեսների եւ անշարժ գույքի սեփականատեր է: Հարիրիի վերադարձը շատերն ընկալեցին իբրեւ փոխվրեժ, մանավանդ՝ նրան հասցեագրված կաշառակերության բազմաթիվ մեղադրանքների եւ օտար մամուլի անընդմեջ քննադատությունների պայմաններում: Անցյալում նա վարչապետ էր եղել 1992-1998 թթ.:

Ռաֆիկ Հարիրիի պատմությունը զարմանալիորեն հիշեցնում է Իտալիայում վերջերս վարչապետ վերընտրված Սիլվիո Բեռլուսկոնիի պարագան: «Այդ երկու անձինք համեմատելի են, քանի որ երկուսն էլ վերահսկում են իրենց երկրների գլխավոր լրատվամիջոցները եւ տնտեսական հատվածները», գրում է «Ռաֆիկ Հարիրի. գործարար վարչապետը» գրքի հեղինակ Ռընե Նաբան: Ամերիկյան «Ֆորբս» հանդեսի տվյալների համաձայն, Հարիրիի ունեցվածքը գնահատվում է մոտ 3,5 մլրդ դոլար, Բեռլուսկոնիի կարողությունը դրա քառապատիկն է:

Հարիրին եւ Բեռլուսկոնին բացառություններ չեն իշխանության վերին ոլորտներում: Ավելին՝ վերջին մեկ տարում նման օրինակների թիվը բազմապատկվել է: Այսպես, 2000 թ. հուլիսին Մեքսիկայի նախագահ ընտրվեց Կենտրոնական Ամերիկայում «Կոկա-կոլա» ընկերության նախկին տնօրեն Վիսենտե Ֆոքսը, որը Սան Քրիստոբալում գտնվող իր ագարակը թողնելով՝ տեղափոխվեց նախագահական պալատ: Թաիլանդում հեռահաղորդակցության միջոցների մագնատ Թաքսին Շինավատրան իշխանության գլուխ անցավ տարեսկզբին:

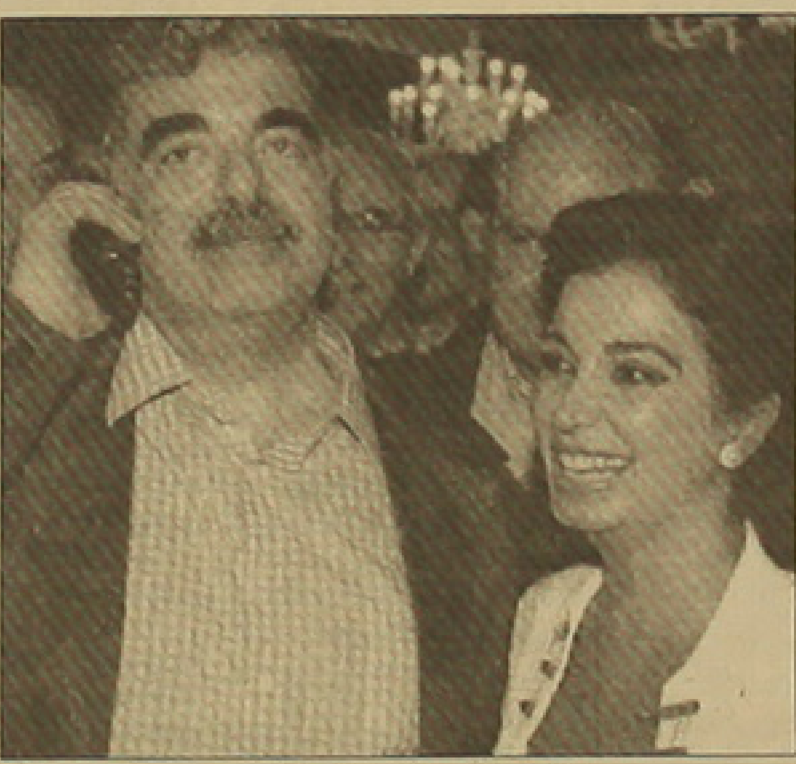

Ռաֆիկ Հարիրին տիկնոջ հետ:

Հունվարին ԱՄՆ-ում տեղի ունեցավ նոր նախագահ Ջորջ Բուշ կրտսերի պաշտոնակալությունը: Բուշը նույնքան հարուստ է, որքան Բեռլուսկոնին: ԱՄՆ նախագահը բազմաթիվ կապեր ունի գործարար շրջանակներում: Հոր՝ ԱՄՆ նախկին նախագահ Ջորջ Բուշի նման, նա իր գործունեությունը սկսել է նավթահանույթի ասպարեզում, իսկ 1989 թ. դարձել է Տեխասի «Ռենջերս» բեյսբոլային ակումբի սեփականատերը: Լինելով ճարպիկ գործարար՝ կարողացել է իր ներդրած 606 հազար դոլարը 1999 թ. հասցնել 14,9 միլիոնի: Դա նրան թույլ տվեց նախագահական արշավ ծավալել, ինչպես նաեւ ձեռք բերել 630 հեկտարանոց մի ագարակ:

Բերված օրինակներին կարելի է ավելացնել այսպես կոչված միլիարդատերերի ակումբի նաեւ ուրիշ անդամների անուններ: 1996 թ. Հոնկոնգի կառավարության ղեկավարի պաշտոնում նշանակվեց նախկին նավատեր Տուն Չե Հուան: Իսկ ձկնկիթի եւ նավթի վաճառքի շնորհիվ միլիարդատեր դարձած Կիրսան Իլյումժինովը 1993 թ. Կալմիկիայում, ասում են, կարողացավ նախագահ ընտրվել այն բանից հետո, երբ հանրապետության 300 հազար բնակիչներին խոստացավ ապահովել բջջային հեռախոսներով:

Միլիարդատեր ղեկավարների մեծ մասն ունի միեւնույն մտադրությունը. ամբողջ երկրի մասշտաբներով կիրառել որեւէ ձեռնարկությունում փորձված մեթոդները: Առաջին փուլն ընտրարշավն է, որը նպաստում է շուկայի հարձակողական հետազոտմանը: Սիլվիո Բեռլուսկոնին դա փայլուն կերպով ցուցադրեց Իտալիայում՝ փաստորեն պայմանագիր կնքելով հայրենակիցների հետ: Իսկ Ֆրանսիայում գովազդի խոշոր մասնագետ Բեռնար Բրոշանը մարտի 18-ին Կաննի քաղաքագլուխ ընտրվեց այն բանի շնորհիվ, որ խոստացել էր քաղաքը կառավարել ձեռնարկության պես: «Էքսպրես» շաբաթահանդեսը նշում է, որ Բրոշանը (ինչպես Բեռլուսկոնին) ուզում է որպես հաղթաթուղթ օգտագործել իր հարստությունը՝ ընտրողներին բացատրելով, որ լավ ապրելու համար քաղաքապետարան ունենալու կարիք չկա:

Գուցե նա իրավացի է: Բայց մյուս կողմից, միլիարդատեր լինելն անգամ մարդկանց երբեւէ զերծ չի պահել կաշառակերությունից: Իտալիայում Բեռլուսկոնին միայն մեծ ջանքերի գնով խուսափեց բանտարկությունից: Ռաֆիկ Հարիրիի նկատմամբ դատական հետապնդումներն ընդհատվեցին լոկ նրա վարչապետ վերընտրվելուց հետո: Մինչդեռ Թաիլանդում տարեսկզբին Թաքսին Շինավատրան դատապարտվեց հարկային զեղծարարության համար:

Ընդհանուր առմամբ, գործարար իշխանավորներն առավել մեծ հաջողության են հասնում սեփական գործերի տնօրինման, քան պետության կառավարման մեջ: Օրինակ, Լիբանանում Ռաֆիկ Հարիրիի վարչապետության առաջին ժամկետի ընթացքում (1992-98) պետական պարտքը 2,6-ից հասավ 18 մլրդ դոլարի: Իտալիայում Բեռլուսկոնիին սկսել են ամբաստանել այն բանում, թե 1994 թ. «TV-5» հեռուստաընկերության վաճառքի գործարքի ընթացքում գրպանել է 2 մլն դոլար: Ըստ երեւույթին անհիմն են այն լավատեսական պնդումները, թե մեծահարուստ ղեկավարները զերծ են կաշառակերությունից: Կարեւորը բարոյական սկզբունքներն են:

Գ. Ռ.

Ամերիկացի 46 դիվանագետներ մինչեւ հուլիսի 1-ը կարտաքսվեն Մոսկվայից

Չնայած Լյուբլյանայում ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի հետ օրերս ունեցած հանդիպմանը, ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինն անհողդողդ է մայիսի վերջերին իր կայացրած այն որոշման մեջ, ըստ որի մեկամսյա ժամկետում Մոսկվայից արտաքսվելու են լրտեսության մեջ կասկածվող ամերիկացի 46 դիվանագետներ: Դա Ֆրանսպրեսի թղթակցի հետ զրուցելիս հաստատել է ՌԴ-ում ամերիկյան դեսպանատան պաշտոնյաներից մեկը: Այս տարվա մարտին՝ Հետաքննությունների դաշնային բյուրոյի աշխատակից Ռոբերտ Հանսենի լրտեսական գործունեության բացահայտումից հետո, ԱՄՆ-ից արտաքսվել էին ռուսաստանցի 50 դիվանագետներ, որոնցից 4-ն անմիջապես հայտարարվել էին անցանկալի անձինք: Մոսկվան սպառնացել էր դիմել համարժեք քայլերի: Ապրիլի 5-ին Մոսկվայից արտաքսվեցին անցանկալի հայտարարված ամերիկացի 4 դիվանագետներ: Մնացյալ 46-ը կհեռանան մինչեւ հուլիսի 1-ը: Սա դիվանագիտական ամենալուրջ միջադեպն է 1986 թ. ի վեր, երբ Ռեյգանն արտաքսել էր խորհրդային 80 դիվանագետների:

Լիբանանում սիրիական բանակի ներկայությունը ժամանակավոր է

ԿԱՀԻՐԵ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Սիրիայի նախագահ Բաշար Ասադը հինգշաբթի երեկոյան Դամասկոսում հայտարարել է, որ Լիբանանում սիրիական ռազմական ներկայությունը ժամանակավոր երեւույթ է: «Լիբանանյան տարածքում սիրիական բանակի գտնվելը ժամանակավոր է, քանի որ սիրիական զորքերի գլխավոր օպերատիվ գոտին գտնվում է Սիրիայի տարածքում: Ինչ վերաբերում է Լիբանանից մեր զորքերի վերջնական դուրսբերման ժամկետին, ապա դա կախված է իրադրությունից՝ ինչպես Լիբանանի ներսի, այնպես էլ տարածաշրջանի», նշել է նախագահը: Ասադի խոսքերով, Լիբանանի մայրաքաղաք Բեյրութից սիրիական զորքերի անսպասելի դուրսբերումը սիրիացի եւ լիբանանցի զինվորականների համաձայնեցված գործողություն էր: «Այն, ինչ տեղի ունեցավ, սիրիական զորքերի տեղաբաշխում է Լիբանանում: Անշուշտ, դա կապված է երկու պետությունների քաղաքական որոշման հետ», նշել է Ասադը: Լիբանանյան պաշտոնական անձանց հայտարարության համաձայն, վերջին վեց օրվա ընթացքում սիրիացիները Լիբանանից դուրս են բերել 6000 զինվոր:

Զանգվածային ընդհարումներ Բելֆաստում

Չորեքշաբթի օրը Բելֆաստի շրջաններից մեկում սկսված միջհամայնքային բախումները լույս ուրբաթ գիշերը տարածվեցին քաղաքի հյուսիսային եւ արեւմտյան բոլոր թաղամասերում: Ֆրանսպրես գործակալության տվյալներով, միայն կեսգիշերից հետո բրիտանացի 12 ոստիկան է վիրավորվել երիտասարդ կաթոլիկների ու բողոքականների զանգվածային ընդհարումների ընթացքում: Երկու հակամարտ կողմերն էլ ոստիկանների ու զինվորականների վրա են նետել քարեր, հրկիզող շշեր, ինքնաշեն հրթիռներ: Բողոքական զինյալներն 9 անգամ կրակել են ոստիկանների վրա, բայց ոչ ոք չի վիրավորվել: Հրկիզվել է կաթոլիկ երեխաների մի դպրոց: Հաղորդվում է, որ զանգվածային բախումների առիթը եղել է աշակերտների տեղափոխման նոր երթուղին բողոքականների թաղամասով անցկացնելու կաթոլիկների մտադրությունը: Ըստ Ռոյթեր գործակալության, միայն հինգշաբթի օրը վիրավորվել է 39 ոստիկան:

Քաղաքի հյուսիսում՝ կաթոլիկների ու բողոքականների խառը բնակչության շրջաններում, ներկայումս զրահամեքենաներ են տեղաբաշխված բախումները զսպելու համար: Տեղացի քաղաքական գործիչներից շատերը օլսթերցիներին զսպվածության կոչ են արել: Բախումները վերսկսվել են այն ժամանակ, երբ Լոնդոնի հետ կրկին բանակցություններ են վարվում Իռլանդիայի հանրապետական բանակի զինաթափման եւ Օլսթերից բրիտանական զորքի դուրսբերման շուրջը: Նահանգի բողոքական կառավարիչ Դեւիդ Թրիմբլը սպառնացել է հրաժարական տալ, եթե մինչեւ հուլիսի 1-ը զինաթափման գործնական քայլեր չձեռնարկվեն: Հրատապ հարց է նաեւ նահանգի ոստիկանության բարեփոխումը, որի կազմում գլխավորապես բողոքականներ են: Թրիմբլի հրաժարականը ցանկալի չէ հակամարտ կողմերի համար, քանի որ կարող է էլ ավելի ապակայունացնել իրավիճակը:

Ջրի խնդիրն Իրանում ներքաղաքական շահարկումների առի՞թ

Իրանը թեեւ ռազմավարական առումով սակավաջուր երկիր չի համարվում, սակայն երեք տարի անընդմեջ երաշտի հետեւանքով, որը վերջին 30 տարիների ընթացքում աննախադեպ է, երկրի 28 օստաններից 14-ում ջրի պակաս է զգացվում, ինչը բացառված չէ, որ Խաթամիի կառավարության համար լուրջ դժվարություններ հարուցի: Ընդհանրապես ամռանն Իրանի մեծ քաղաքներում ջրամատակարարման ոլորտում որոշ խնդիրներ ծագել են, ընթացիկ ամռանը դրանք ավելի լուրջ բնույթ են կրում, եւ հավանաբար որոշ քաղաքներում ջուրը բնակչությանը կմատակարարվի հովհարային անջատումներով: Հունիսի 19-ին Թեհրանի կոյուղու եւ ջրամատակարարման ընկերությունը հայտարարել է, որ 3-ամյա երաշտի պատճառով զգալիորեն նվազել են ջրի ստորգետնյա եւ մակերեսային պաշարները, ուստի եթե 3 շաբաթվա ընթացքում յուրաքանչյուր բաժանորդ 15 տոկոսով չկրճատի ջրի ծախսերը, ապա հովհարային անջատումներ կիրականացվեն ըստ նախօրոք հայտարարված ժամանակացույցի: Երաշտի պատճառած վնասն Իրանում 4 միլիարդ դոլար է կազմում, կառավարությունը ծախսել է 300 միլիոն դոլար՝ վնասները հատուցելու նպատակով: Մասնագետների կարծիքով՝ գյուղատնտեսության ոլորտում տարեկան բերքը կազմելու է սովորականի 35-50 տոկոսը, ինչը լուրջ հետեւանքներ կարող է ունենալ գյուղական բնակավայրերում:

Ջրի խնդիրը երբեմն ներպետական դժգոհությունների ու խռովությունների հուժկու ալիք բարձրացնելով՝ որպես քաղաքական գործոն շահարկվում է տարբեր ուժերի կողմից: Հաշվի առնելով Իրանում ծառացած ջրի խնդիրը՝ քաղաքագետներից ոմանք բեժ ամառ են կանխատեսում նախագահական ընտրություններում համոզիչ հաղթանակ տարած Խաթամիի համար: Քանզի դեռեւս անցյալ տարի Իրանի որոշ քաղաքներում, այդ թվում Խուզիստանի որոշ բնակավայրերում եւ Աբադան քաղաքում արձանագրվեցին դժգոհություններ՝ կազմակերպվեցին ցույցեր, անգամ գրանցվեցին բախումներ: Ենթադրվում է, որ այս տարի գյուղական բնակչությունը կարող է համալրել դժգոհություն արտահայտող քաղաքաբնակների շարքերը, բացի այդ նման իրավիճակը կմեծացնի գյուղացիների ներհոսքը քաղաք՝ համալրելով գործազուրկների բանակը, որը շուրջ 15 տոկոս է կազմում: Նման իրավիճակի բերումով ոչ միայն կաճի Խաթամիի կառավարությունից բողոքողների, դժգոհների թիվը, այլեւ պարարտ հող կստեղծվի պահպանողականների համար, որոնք էլ ավելի սուր քննադատությունների կենթարկեն կառավարության որդեգրած հասարակական, տնտեսական քաղաքականությունը:

ԷՄՄԱ ԲԵԳԻՋԱՆՅԱՆ

82-ամյա մեքսիկուհին 40 մլրդ դոլար ունի

82-ամյա թոշակառու տիկին Նիեսոն տեսականորեն կարող է ապակայունացնել Մեքսիկայի ամբողջ բանկային համակարգը եւ միաժամանակ դառնալ աշխարհի ամենահարուստ կինը: 1983 թ. նա խնայողական գրքույկում ուներ ընդամենը 54000 պեսո՝ տարեկան 150 տոկոս բանկային շատ բարձր տոկոսադրույքով, քանի որ այն ժամանակ սղաճը երկրում մեծ էր: Վերջերս նա որոշեց վերցնել իր գումարը: Բայց պարզվեց, որ բանկում գոյացել է մի աստղաբաշխական գումար՝ 400 մլրդ պեսո (40 մլրդ դոլար): Բանկը հրաժարվեց վճարել: Թոշակառու կինը դիմեց դատարան եւ շահեց դատը: Բանկը գանգատարկեց դատավճիռը, պնդելով, թե չի կարելի տոկոսների տոկոսներն ստանալ: «Այդ եղանակով երկրի բանկերը սնանկացրել են միլիոնավոր մեքսիկացիների», արձանագրում է «Պուեն» շաբաթահանդեսը: Սակայն 1995 թ. բանկային համակարգի փլուզումը թույլ չտալու նպատակով Մեքսիկայի գերագույն դատարանը բանկերում կիրառության մեջ դրեց վճարողական համակարգ: Այնպես որ, տիկին Նիեսոյի 40 միլիարդը մնում է ուժի մեջ: Բայց նա հայտարարեց, որ առայժմ կբավարարվի գումարի 0,1 տոկոսով, որ կազմում է 40 մլն դոլար:

Բիլ Գեյթսը վերստին գլխավորել է միլիարդատերերի ցանկը

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Մայկրոսոֆտ» կորպորացիայի հիմնադիր Բիլ Գեյթսը վերստին գլխավորել է աշխարհի ամենահարուստ մարդկանց ցանկը, որն ըստ ավանդույթի կազմում է «Ֆորբս» հեղինակավոր հանդեսը: Նրա կարողությունը կազմել է աստղաբաշխական գումար՝ 58,7 միլիարդ դոլար: Զգալիորեն հետ մնալով՝ երկրորդ տեղում է հայտնի ներդրող Ուորեն Բաֆեթը. նրա հաշվում կա 32,3 միլիարդ դոլար:

Մեծահարուստների ցանկում ընդամենը ներառված է 538 մարդ: Ցանկի մեջ են մտել նաեւ Ռուսաստանի գործարար ընտրախավի ութ ներկայացուցիչներ: Դրանց թվում են «Յուկոս» նավթընկերության ղեկավար Միխայիլ Խոդորկովսկին, «Ինտերոս» մայր ընկերության նախագահ Վլադիմիր Պոտանինը, Ռոման Աբրամովիչը, որին հանդեսում անվանել են «նավթարդյունաբերության բարձրաստիճան ղեկավար, որը տարածաշրջանային քաղաքական գործիչ է դարձել», «ԼՈՒԿօյլ» ընկերության նախագահ Վագիթ Ալեքպերովը եւ մի շարք այլ ունեւոր ռուսաստանցիներ: Հայազգի Քըրք Քըրքորյանը ցանկում 44-րդն է:

Ձեզի ո՞վ իրաւունք տուաւ մեծութեան հետ չափուելու

Երբ Օհան Դուրեանի՝ Հայաստանի օպերայի երաժշտական գլխաւոր ղեկավարի պաշտօնանկութեան լուրը հեռատեսիլէն իմացայ, զարմացայ եւ զայրացայ, անհիմն եւ անօրինական հրամանով եղած նուաստացուցիչ այդ որոշման համար:

Մեծ կորուստ մըն է հայ ժողովուրդին եւ երկրին: Չկրցաւ գնահատել անոր արժանիքները, անկեղծութիւնը, պահանջկոտութիւնը բարձր որակի նկատմամբ: Դժբախտաբար մեր մայր հայրենիքը այժմ միջակութեան մէջ կը լողայ: Ամերիկա հիւրախաղերու եկողներուն եւ Հայաստանի հեռատեսիլէն սփռուած երաժշտական ծրագիրներու միջակ եւ աւելի վատ մակարդակին ամէն օր ականատես ենք: Որքա՜ն մեծ թիւով հայրենական տաղանդներ այսօր օտար երկնակամարներու վրայ կը փայլին, երկիրը զրկելով իր փայլէն:

Ահա՛ այսօր, միջազգային ամենաբարձր գնահատանքներու արժանացած, բազմաթիւ հանդիսատեսներ հիացուցած, հայու անունը բարձր պահած, սիրուած երաժիշտ-նուագավար Դուրեանը հայ մշակոյթի գործիչնե՞րէն պիտի ստանար «նուաստացուցիչ» գնահատականը:

Անոր ելոյթները միշտ եղած են տօնական, առանց նոտայի, անգիր, կատարեալ արհեստավարժութեամբ եւ նախանձելի յիշողութեամբ: Որքա՜ն քրտինք թափած է Հայաստանի երաժշտական կեանքի, սիմֆոնիկ երաժշտութեան տարածման եւ բարգաւաճման համար: Ճշմարիտ հաւատացեալ, բարեխիղճ, գործունեայ եւ նուիրուած երաժիշտ է, չի հանդուրժեր կեղծիք, ստախօսութիւն, կաշառակերութիւն: Դժբախտաբար կ'իմանանք, որ այսօրուան մթնոլորտը Հայաստանի լեցուն է այդ յատկանիշներով, որ կը խոչընդոտէ, կ'արգիլէ բարձր, ազնիւ, անհրաժեշտ պատուաբեր յառաջընթացը: Դուրեանի խստապահանջ եւ անզիջող նկարագիրը շատերու անհաճոյ եղած ըլլալու է: Ան մոլեռանդ ազգասէր, հայրենասէր է: Աւինիոնի օպերային թատրոնի եւ սիմֆոնիկի երաժշտական ղեկավարի մնայուն պաշտօնը մերժեց եւ ազատ ու անկախ հայրենիքի կանչին ընդառաջելով վերադարձաւ՝ իր բաժինը բերելու վերականգնումի դժուար գործընթացին: Դուրեան մէկն է, որ բոլոր անորոշութիւններուն եւ վտանգներուն-այո՝ վտանգ-դիմաց ու հակառակ՝ վերջնականօրէն փոխադրուեցաւ հարազատ տունը՝ առաւելութիւն մը իրականացնելու, երաժշտական կեանքը աշխուժացնելու համար:

Արժանացաւ նախագահական «Մ. Մեսրոպ» եւ «Մովսէս Խորենացի» շքանշաններուն, նաեւ Ֆրանսայի կառավարութեան «Արուեստի եւ գրականութեան ասպետի» բարձրագոյն կոչումին: Միջազգային աստղագէտներու միութիւնը զինք պատուեց անոր անունով կոչելով թիւ 1331 աստղը:

Բոլոր այս գնահատականները միթէ՞ սուտ են: Իր թիկունքին զինք հասկցողներու, սիրողներու բանակ մը կայ Հայաստանի թէ սփիւռքի մէջ: Ինչո՞ւ կը պղտորէք անմեղ ժողովուրդի միտքն ու հոգին:

1998-ին Լոս Անջելըսի համերգը բացառիկ յաջողութիւն ունեցաւ: Համերգէն երկու օր առաջ 3000 տոմս արդէն սպառած էր: «Անուշ»-ի վերջին ձայնանիշը հազիւ աւարտած, ոտքի կանգնած 3000 հոգի որոտալի ծափերը 10 րոպէէն աւելի, խանդավառ «բրաւօ՜» բացականչութիւնները դղրդացուցին այդ հսկայ սրահը: Մեզ դիւթեց, կախարդեց, համերգ չէր, այլ ցնծութեան փառատօն:

1999-ին Երեւանի մէջ ականատես եղայ իր ժողովրդականութեան: Ճամբան ամէն քայլափոխին ժողովուրդը ակնածանքով, գուրգուրանքով կը բարեւէր, կը խօսէր, կը գովէր զինք: Գիշեր մը Ամերիկեան համալսարանի հոյակապ համերգէն ետք, ուր Յասմիկ Պապեանը մեներգիչն էր, երկարատեւ ծափահարութիւնները թոյլ չտուին, որ բեմէն հեռանայ, երիտասարդներ ուսամբարձ բեմէն վար բերին զինք:

Եվ ահա, բոլորին հիացմունքին արժանացած այս տիտան Դուրեանը, քանի մը նեղմիտ գործիչներու զո՞հը պէտք էր ըլլար, այսքան բեղմնաւոր եւ յառաջացեալ տարիքին: Ցաւալի երեւոյթ...

Օպերայի գեղարուեստական ղեկավար ըլլալը պատիւ ըլլալէ առաջ նաեւ մեծ պատասխանատուութիւն է: Հակառակ իր «ոսկի ձայնին», այդ պաշտօնը ծանր է Գեղամ Գրիգորեանի ուսերուն վրայ: Կը պակսին խաղարկութիւն, բեմական ճկունութիւն, ճշգրիտ մեկնաբանութիւն, ընդհանուր զարգացում:

1989-ին Լոս Անջելեսի հիւրախաղերուն հիացանք անոր ձայնին, բայց խաղարկութիւնը համոզիչ չէր, կը պակսէր հուրը, շարժուձեւերը անյարիր էր կերպարին: «Los Angeles Times»-ը գրած էր. «He does not act with finesse or subtlety, but he occupies his role whole heartedly»: Գրիգորեան թէեւ դերասանական ճկուն խաղարկութիւն չունի, անհրապուրիչ է բեմին վրայ, բայց շնորհիւ իր ձայնին՝ ինքզինք կը պարտադրէ բեմին վրայ: Այսուհանդերձ ցաւ է կարդալ Եւրոպայի երաժշտական մամուլի աննպաստ վկայութիւնները. «Գեղամ Գրիգորեան այնքան կ'ընդգծէր Բոլրոնէի կերպարը, որ կարելի էր ուղղակի «հիանալ» անոր կոպտութեամբ եւ հոգեբանութեան բացակայութեամբ» (1995): «Երգիչները ոչ մէկ կերպ կրնային նպաստել ներկայացման: Հայ Գեղամ Գրիգորեանը Ռիքարդոյի դերին մէջ բոլորովին զուրկ է կիրքէ ու հմայքէ, հումորէ ու փայլէ» (Ֆլորենս, 1996):

Գեղամ Գրիգորեան պէտք է լաւ գիտնայ եւ յոխորտայ իր գեղեցիկ ձայնին համար, ազնիւ հոգին աւելի կարեւոր է: Երգիչի կատարողական տարիքը այնքան ալ երկար չէ, իր վերջալոյսի տարիները կը մօտենան: Ո՞վ պիտի գլտորէ իր աթոռը: Իր կողմէ որքան անհեթեթ խօսք է Դուրեանի տարիքին հետ խաղալը, մի՞թէ չի գիտեր, որ նուագավար մը մինչեւ 90 տարեկան ալ կրնայ ղեկավարել, որքան ատեն որ առողջ է եւ միտքը պայծառ: Թոսքանինին, ֆոն Կարայեանը թող յիշէ: Ձայնն է, որ 60-ին կը վերջանայ: Ինչպէ՞ս կրնայ ստորագրուած պայմանագիր մը փոխել: Միջազգային օրէնքը խստապահանջ է, եւ տուժողը կը շահի ընդհանրապէս: Չի՞ գիտեր, որ քաղաքակիրթ երկիրներու պարագային ահագին գումարներ պէտք է վճարէր այդ անխոհեմ քայլին համար: Տարիներ առաջ Ռուբէն Սամուէլեան կամ Լուսին Ամարա տասնեակ հազարաւոր դոլարներ շահեցան նման պարագայի մը, իրենց արժանապատուութեան համար դատ բանալով:

ԱՆԳԻՆԷ ՔԵՇԻՇԵԱՆ-ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
Երաժշտագէտ, Լոս Անջելըս

Հայկական ժողովրդական երգն ու պարը՝ գերմանական հեռուներում

ժողովուրդների երաժշտության միջազգային փառատոնին, որ ավանդաբար նախաձեռնում եւ 2 տարին մեկ եվրոպական որեւէ երկրում անցկացնում է «Երիտասարդությունը Եվրոպայում» գերմանական կազմակերպությունը, այս անգամ, անդրանիկ մասնակցությամբ, ներկայացել էր նաեւ Էրեբունու համայնքի մշակութային կենտրոնում գործող պարային համույթը: Տեղեկանալով, որ հունիսի 1-4-ը Գերմանիայի Դուդերշտադտ քաղաքում ընթացած այդ փառատոնում հայկական ժողովրդական երգն ու պարը ներկայացնող մեր պատանի արտիստներն այնտեղ մեծ հաջողություն են ունեցել եւ առանձնահատուկ ջերմ ընդունելության արժանացել, հանդիպեցինք Էրեբունի համայնքի մշակույթի եւ մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոնի տնօրենների խորհրդի նախագահ, ՀՈԱԿ ՀԿ անդամ Գառնիկ Հովակիմյանին լսելու նրա պատմությունը փառատոնի մանրամասների վերաբերյալ: Ինչպես պարզվեց, գերմանական այդ կազմակերպության ղեկավարն ավելի վաղ այցելել էր Հայաստան եւ վերոհիշյալ մշակութային հիմնարկության գործունեությանը ծանոթանալով՝ կենտրոնի սաներին հրավիրել փառատոնին մասնակցելու: Նախկին ԽՍՀՄ երկրներից այդ փառատոնին մասնակցել են ընդամենը 3-ը՝ Ռուսաստանը, Լիտվան ու Հայաստանը, իսկ ընդհանուր մասնակիցների թիվը հասել է 1400-ի 14 երկրներից ժամանած:

«Փառատոնի մասնակիցները ելույթ էին ունենում ոչ միայն բեմահարթակներում, այլեւ քաղաքի հրապարակներում. սա միտումնավոր էր արված կազմակերպիչների կողմից, որպեսզի իրապես ժողովրդական շունչ հաղորդվի փառատոնին, ինչը եւ լիովին հաջողվեց: Ժողովուրդների միջեւ իսկական բարեկամությունը՝ ինչ-որ շահերից ու խաբեություններից զերծ, ծնվում է հենց այսօրինակ պայմաններում, անմիջական շփման ընթացքում, երբ ծանոթանում ես դիմացինիդ մշակույթին ու խառնվածքին, երբ փորձում ես բացահայտել դիմացինի ազգային ինքնությունը: Փառատոնին բազմիցս անգամներ մասնակցած երկրներն ի դեմս իրենց համույթների, ասես մեկ ընտանիք լինեին: Մենք նոր անդամ էինք այդ ընտանիքում եւ բարեկամական ընդունելության արժանանալուց բացի, նաեւ մեծ հետաքրքրություն զգացինք մեր մշակույթի հանդեպ: Եվրոպացի ունկնդրին, օրինակ, սլավոնական մեղեդիներով չես զարմացնի, չափազանց ինքնատիպ ու հետաքրքրական համարեց մեր ազգային երգն ու պարը. սրա վառ վկայությունն այն էր, որ երբեմն ոչ բազմամարդ հրապարակներն ու դահլիճները, մեր ելույթի առաջին պահերից սկսած, հետզհետե լցվում էին հանդիսատեսով: Իսկ ելույթների ավարտին մեզ մշտապես մոտենում էին, հարցուփորձ անում մեր երկրի ու մշակույթի վերաբերյալ...»: Փառատոնին մասնակից երկրների թվում լավագույններից մեկը ճանաչված Հայաստանն արժանացել էր կազմակերպիչների ամենահեղինակավոր պարգեւին. համույթն այսուհետ ունենալու է իրեն նվիրված ինտերնետային էջը:

Փառատոնի շրջանակներում նախատեսված համերգներից բացի մեր պարային համույթը ելույթներ է ունեցել նաեւ Բոննի հայ համայնքի համար, սփյուռքահայ ընտանիքներին հանդիպել Քյոլնում, Ֆրանկֆուրտում եւ այլ քաղաքներում: Հաջորդ փառատոնին, որ 2 տարի անց տեղի կունենա Սլովենիայում, մեր պարային համույթը մեծ ցանկություն ունի եւ պատրաստ է մասնակցելու, եթե, անշուշտ, որեւէ խնդիր չառաջանա հովանավոր ու աջակիցներ գտնելու առումով: Այս անդրանիկ մասնակցությունն էլ անհնարին կլիներ, եթե չլիներ Էրեբունի համայնքի թաղապետ Մհեր Սեդրակյանի աջակցությունը, եթե փորձառու մասնագետի իր խորհուրդներով համույթին չօգներ հայ պարարվեստի երախտավոր Արսյուշա Կարապետյանը, եթե համույթի ղեկավարությունը չստանձներ Գայանե Ղազանչյանը:

Ս. ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ

ՄԱՄԼՈ ԱՍՈՒԼԻՍ

«Հայկական երգարվեստն այսօր մեծամասամբ չինծու է»

ՄԱԱ-ում մտահոգություն հայտնեց Ջիվան Գասպարյանը

Մամուլի ազգային ակումբի «Հոգեւոր Հայաստան» ծրագրի շրջանակներում հունիսի 22-ին լրագրողները հանդիպեցին ժողովրդական արտիստ, Մ. Մաշտոցի անվ. շքանշանակիր, միջազգային մրցույթների բազմակի դափնեկիր, դուդուկահար Ջիվան Գասպարյանի հետ:

Ջիվան Գասպարյանը ներկայացրեց «Գլադիատոր» ֆիլմում հայկական դուդուկի «հայտնության» պատմությունը: Նա պատմեց, որ ֆիլմում երգչուհուն նվագակցելուց եւ ձայնագրությունից հետո ամերիկացի երգչուհին լաց է եղել, ասելով, որ ինքը հայկական արմատներ ունի, եւ դուդուկի հնչյունները արթնացրել են նրա հայկական ծագման հիշողությունները: «Գլադիատորը» արժանացել է 5 «Օսկար» մրցանակի: Ջիվան Գասպարյանի կատարմամբ հայկական դուդուկը հնչել է նաեւ ամերիկյան «Եվգենի Օնեգին», «Քրիստոսի վերջին գայթակղությունը» ֆիլմերում:

Լրագրողների խնդրանքով Գասպարյանը վերհիշեց, թե ինչպես է նվագել Ստալինի համար: Կրեմլում «Օլիմպիադա» փառատոնից հետո լավագույն մասնակիցներին հրավիրել են նվագելու Ստալինի համար: Գասպարյանը նվագել է «Աշխարհումս ախ չիմ քաշի»: Նվագելուց հետո շփոթահար դուրս է եկել՝ Ստալինի կողմից նվեր ստանալով «Պոբեդա» ժամացույցը:

Այնպիսի տպավորություն է ստեղծվում, որ Հայաստանում Ջիվան Գասպարյանին սկսեցին ըստ արժանվույն գնահատել այն ժամանակ, երբ արդեն գնահատել էին նրան արտերկրում: Արդյոք դա այդպե՞ս է: Ի պատասխան մեր այս տեսակետի, Ջիվան Գասպարյանը նկատեց, որ «մեր ողջ պատմության ընթացքում է այդպես եղել եւ ոչ միայն մշակույթի ոլորտներում՝ Արամ Խաչատրյան, Պավել Լիսիցյան, Առնո Բաբաջանյան, ակադեմիկոսներ, շախմատիստներ: Ներսում սկսում են մեզ նկատել, երբ դրսում արդեն մեզ գնահատել են»: Հայաստանում առաջինը Թաթուլ Ալթունյանն է գնահատել նրան, ասելով. «Տղա ջան, դու արդեն դափնեկիր ես»:

Մենք խնդրեցինք անվանի դուդուկահարին ներկայացնել նաեւ հայկական երգարվեստի ներկա վիճակը: «90 տոկոսը չինծու, աղավաղված, ոչ հայկական, տեքստերն՝ անորակ, անճաշակ: Երգում են չինական, պարսկական, պարսկական երաժշտությունը ներծծվել է հայկականի մեջ, հայ մեծանուն երգահանները այդքան զտեցին հայկական երգը, որ այս տարիների ընթացքում «ռաբիզնիկների» մի խումբ հարձակվի՞ հայկական թե՛ ժողովրդական, թե՛ էստրադային երգի վրա: Եվ փչացրեցին ողջ հայկական երգարվեստը»: «Սրա մեղավորը կառավարության ներկայացուցիչները պետք է լինեն, մեկը պետք է հսկի», նկատեց ՄԱԱ-ի հյուրը: Ելքը, ըստ նրա, այս է՝ տղին հեր ա պետք, մալին՝ տեր: Կա կոմպոզիտորների միություն, պետք է այդ կառույցն աշխատի, ԽՍՀՄ-ի ժամանակ անգամ ռեստորաններում նվագելու համար պիտի որոշակի հանձնաժողովում քննվեին կատարողները եւ նոր միայն իրավունք ստանային երգելու ու նվագելու:

Մինչդեռ, եթե օրենքներն աշխատում են մանրավաճառի համար, պետք է աշխատեն եւ արվեստի մարդկանց համար. «Ով ասես էկրան է բարձրանում, երգում ռադիոյով, կոմպակտ սկավառակ թողարկում», նկատեց Ջիվան Գասպարյանը: «Քաղաքականությունն են փոխել, հայերեն չեն խոսում, հայերեն չեն երգում: Այն, ինչից փախչում են ամերիկացիները, եվրոպացիները, այդ ողջ կեղտը ընդունել է Հայաստանը»:

Ջիվան Գասպարյանն անդրադարձավ նաեւ երգարվեստի բնագավառում հեղինակային իրավունքի պահպանման հարցին, մանավանդ որ վրացիները փորձում էին սեփականել դուդուկը: Թուրքիայում եւս դուդուկ էին նվագում, նրան ակնարկել են, թե դուդուկը թուրքական էլ կարող է լինել, բայց «ես նրանց ասացի, որ հայերն էլ բալալայկա են նվագում, դա չի նշանակում, որ բալալայկան հայկական երաժշտական գործիք է»:

Ջիվան Գասպարյանն անդրադարձավ «Սայաթ-Նովա» երգի մրցույթ-փառատոնին, նշելով, որ նախաձեռնությունը լավն է, բայց ինքը, մեղմ ասած, վերապահ է հանձնաժողովի եւ մասնակիցների հանդեպ:

Գասպարյանն անդրադարձավ նաեւ «ռաբիս» երաժշտությանը, նշելով, որ այն հեռացել է նախնական արմատներից, եւ այնտեղ մնացել է միայն կեղտը, անճաշակությունը, մինչդեռ այդ երաժշտությունը կարող էր ժողովրդական լավ երգերին զուգահեռ ապրել: Նա նկատեց, որ ժամանակին «ռաբիս» երաժշտությունը վերահսկվում էր համապատասխան պետական գերատեսչության կողմից: Լրագրողները տեղեկացան, որ այսօր գործող «Ռաբիս կենտրոնը» Ջիվան Գասպարյանը պատրաստվում է վերածել դուդուկահարների կենտրոնի:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԻՐԶՈՅԱՆ

Ուղղում: Մեր երեկվա համարում «Սայաթ-Նովա-2001» փառատոնի մասին պատմող նյութում սպրդել է անճշտություն. գլխավոր մրցանակակիր Աշոտ Ղազարյանի խոսքում «հոգնած» բառի փոխարեն պետք է լինի «երգած»:

ԱԶԳ

Մարզական

ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐ

Օգոստոսը թեժ ամիս է

Օգոստոսի 18-26-ը կանցկացվեն Համահայկական համաշխարհային երկրորդ խաղերը։ Ծրագրում ընդգրկված են 9 մարզաձեւեր՝ ֆուտբոլ, մինի ֆուտբոլ, բասկետբոլ, վոլեյբոլ, թենիս, սեղանի թենիս, թեթեւ աթլետիկա, լող, շախմատ։ Ի տարբերություն երկու տարի առաջ անցկացված առաջին խաղերի, այս անգամ ծրագրում ավելացել են երկու մարզաձեւեր՝ մինի ֆուտբոլը եւ լողը։

Երեկ սպորտսվարչության նիստերի դահլիճում տեղի ունեցավ Համահայկական երկրորդ խաղերի անցկացման Համաշխարհային կոմիտեի եւ ՀՀ կառավարական հանձնաժողովի համատեղ նիստը։

Շոշափված հարցերը բազմազան էին՝ խաղերի բացման եւ փակման արարողություններ, խորհրդանիշ եւ թալիսման, մարզաբազաներ եւ մարզագույք, հյուրանոցներ, տրանսպորտ, բժշկական սպասարկում, լրատվություն, գովազդ...

Խաղերի բացումը լինելու է «Հանրապետական» մարզադաշտում, փակումը՝ Մարզահամերգային համալիրում։

Մրցումներն անցկացվելու են Երեւանի, Աբովյանի, Արտաշատի եւ Աշտարակի 11 մարզաբազաներում, եւ արդեն հուլիսին դրանք պետք է լինեն նորմալ վիճակում։ Մարզադահլիճները վերանորոգելու, պատրաստի վիճակի բերելու համար նախատեսված է շուրջ 10 մլն դրամ։ Անհրաժեշտ է նոր, ժամանակակից մարզագույք, որը դեռ պետք է բերվի։ Այդ նպատակի համար դեռեւս պետք է ծախսվի 11,5 մլն դրամ։

Տեղեկացվեց, որ այսօրվա դրությամբ խաղերին մասնակցելու հայտեր են ներկայացրել 32 երկրների 85 քաղաքներ։ Թիմային մրցումների մասնակցության հայտեր ընդունելու ժամկետն արդեն ավարտվել է։ Ինչ վերաբերում է անհատական մրցումներին, ապա հայտարարվեց, որ հայտերը կընդունվեն մինչեւ հուլիսի 15-ը։

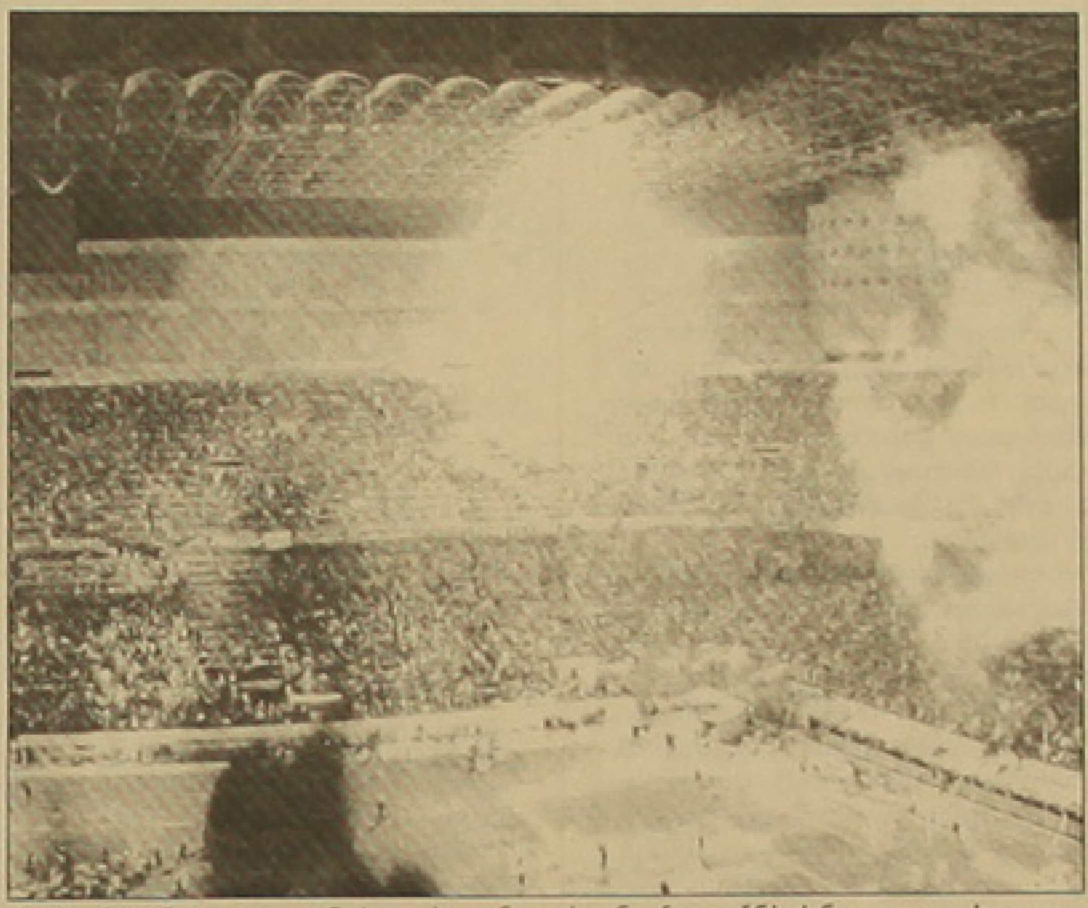

Վիճակահանությունն անվանեց մրցակիցներին

Հենց երեկ էլ ՀՀ սպորտսվարչության նիստերի դահլիճում անցկացվեց Համահայկական երկրորդ խաղերի ծրագրում ընդգրկված չորս մարզաձեւերի՝ ֆուտբոլի, մինի ֆուտբոլի, վոլեյբոլի եւ բասկետբոլի մրցումների մասնակիցների վիճակահանությունը։

Մյուս հինգ մարզաձեւերի՝ թենիսի, սեղանի թենիսի, թեթեւ աթլետիկայի, լողի եւ շախմատի վիճակահանությունը կանցկացվի անմիջականորեն մրցումներն սկսվելուց առաջ։

Ներկայացնենք վիճակահանության արդյունքները։

Ֆուտբոլ

Առաջին խումբ՝ Բուենոս Այրես, Ախալքալաք, Լառնակա, Բրյուսել, երկրորդ խումբ՝ Թեհրան, Լոնդոն, Փարիզ, Լոս Անջելես, երրորդ խումբ՝ Երեւան, Ստամբուլ, Նինոծմինդա, Բառնաուլ, չորրորդ խումբ՝ Գյումրի, Սպահան, Ալմելո, Սիդնեյ, հինգերորդ խումբ՝ Ստեփանակերտ, Քյոլն, Վալեյ, Մարսել։

Մինի ֆուտբոլ

Առաջին խումբ՝ Գյումրի, Թեհրան, Ալմելո, Մանչեսթր, երկրորդ խումբ՝ Մարսել, Բուենոս Այրես, Աթենք, Ստամբուլ, երրորդ խումբ՝ Փարիզ, Երեւան, Կահիրե, չորրորդ խումբ՝ Վանաձոր, Սիդնեյ, Նիկոսիա։

Վոլեյբոլ

Կանայք. առաջին խումբ՝ Երեւան, Արթիկ, Գլենդեյլ, Թեհրան, Բուենոս Այրես, երկրորդ խումբ՝ Սիսիան, Ստեփանակերտ, Փարիզ, Փասադենա, Ստամբուլ։

Տղամարդիկ. առաջին խումբ՝ Երեւան, Բուենոս Այրես, Վանաձոր, Գլենդեյլ, երկրորդ խումբ՝ Սիսիան, Փարիզ, Ախալքալաք, Ստամբուլ։

Բասկետբոլ

Կանայք. առաջին խումբ՝ Սան Ֆրանցիսկո, Լոնդոն, Գյումրի, Ստեփանակերտ, երկրորդ խումբ՝ Փասադենա, Նիս, Կահիրե, Թեհրան, երրորդ խումբ՝ Լոս Անջելես, Հալեպ, Սպահան, չորրորդ խումբ՝ Երեւան, Բուենոս Այրես, Բեյրութ։

Տղամարդիկ. առաջին խումբ՝ Բոստոն, Սպահան, Գյումրի, Լոնդոն, երկրորդ խումբ՝ Լոս Անջելես, Բուենոս Այրես, Ալեքսանդրիա, երրորդ խումբ՝ Սան Ֆրանցիսկո, Բեյրութ, Ֆրանկֆուրտ, չորրորդ խումբ՝ Սոչի, Ստեփանակերտ, Սալոնիկ, հինգերորդ խումբ՝ Վալեյ, Նիս, Վանաձոր, վեցերորդ խումբ՝ Երեւան, Կահիրե, Տորոնտո, յոթերորդ խումբ՝ Թեհրան, Մոնրեալ, Ստամբուլ, ութերորդ խումբ՝ Ֆիլադելֆիա, Հալեպ, Աթենք։

ՖՈՒՏԲՈԼ

«Ոսկե խաղակոշիկը»՝ շվեդ ֆուտբոլիստին

Շոտլանդական «Սելթիկ» ակումբում հանդես եկող շվեդ հարձակվող Հենրիկ Լարսոնն արժանացել է եվրոպական առաջնությունների ամենաարդյունավետ խաղացողի համար սահմանված մրցանակին՝ «Ոսկե խաղակոշիկին»։

Լարսոնը Շոտլանդիայի առաջնություններում մրցակից թիմերի դարպասները 35 գնդակ է խփել։ Քանի որ այդ երկրի առաջնության գոլերը բազմապատկվում են 1,5 գործակցով, դա շվեդ ֆուտբոլիստին 52,5 միավոր է տվել։ Նրանից մի փոքր է ետ մնացել արգենտինացի էռնան Կրեսպոն։ «Լացիոյի» կազմում հանդես եկող այս ֆուտբոլիստը 26 գոլ է խփել Իտալիայի առաջնությունում։ Քանի որ այստեղ գործակիցը 2 է, ապա Կրեսպոյի արդյունքն է 52 միավոր։

Հաջին ուզում է գլխավորել իր երկրի հավաքականը

Ռումինիայի հավաքականի նախկին առաջատար ֆուտբոլիստ Գեորգե Հաջին ցանկություն է հայտնել գլխավորել իր երկրի ընտրանին։ Հարցն այն է, որ մինչեւ վերջերս հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնը զբաղեցնող Լադիսլաո Բոլոնին այժմ ստանձնել է Լիսաբոնի «Սպորտինգի» ղեկը։

«26 տարի նվիրել եմ ֆուտբոլին, 18 տարի պրոֆեսիոնալ խաղացող եմ եղել։ Այնպես որ՝ բավականին փորձ ունեմ երկրի հավաքականը մարզելու համար», հայտարարել է 36-ամյա Հաջին։ Նա 125 խաղ է անցկացրել Ռումինիայի հավաքականի կազմում, խփել է 35 գնդակ։ Վերջին տարիներին Հաջին հանդես էր գալիս թուրքական «Գալաթասարայի» կազմում։

Բաժինը վարում է
ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

ԽԱՉԲԱՌ

Ուղղահայաց 1. Ամերիկացի թենիսիստ։ 2. Ռուս թենիսիստուհի։ 3. Ըստ Աստվածաշնչի Ադամի եւ Եվայի որդին։ 5. Քաղաք Հնդկաստանում, ուր գտնվում է աշխարհի յոթ հրաշալիքներից մեկը։ 6. Հոլիվուդի հայազգի կինոդերասանուհի, երգչուհի։ 7. Օծանելիքի ֆրանսիացի մեծ վարպետի անունը։ 9. Լիճ Հայաստանում։ 10. Ռուս կինոդերասանուհի, նկարահանվել է «Թռչում են կռունկները» կինոնկարում։ 11. Ծաղկատեսակ։ 12. Լենա գետի աջ վտակը։ 13. Իրանում նահանգի անվանում։ 14. Գյուղ Հայաստանում, Մեղրիից հյուսիս-արեւելք։ 15. Պետություն Եվրոպայում։ 18. Լեզվաբանական։ 19. Կիսաթանկարժեք քար, հասպիս։ 24. II-VI դդ. Վրաստանի արեւմտյան մասում հիմնված թագավորություն, որը կոչվել է նաեւ Եգերաց։ 25. Քսենոփոնի պատմահուշագրական հայտնի երկը։ 26. Հնագույն աստղադիտարան Անգլիայում։ 27. Միջնադարի հայ բանաստեղծ Ֆրիկի ստեղծագործություններից։ 28. Ֆրանսիացի նկարիչ, «Աղքատներ» նկարաշարի (օֆորտ) հեղինակը (1592-1635)։ 31. Գյուղ Լեռնային Ղարաբաղում, Հադրութի շրջանում։ 34. Գիտնական, որի անունով եւ պատկերով ստեղծվել է ամենամյա միջազգային մրցանակ։ 36. Հնդիկ ժողովրդի էպոսներից։ 38. Քաղաք, որտեղ ապրել է Քրիստոսը։ 39. Շահ Ջահանի կնոջ դամբարանը Հնդկաստանում։ 40. Գետ Հայաստանում։ 42. Պորտուգալերեն այս կղզեխմբի անվանումը նշանակում է ճուռակների կղզիներ։ 44. Ստեղծագործող։ 49. Քաղաք Կիլիկիայում։ 50. Սփյուռքահայ բանաստեղծ Աստղ Յարճանյանի գրական անունը։ 51. Հայ արձակագիր, որի «Բալենի» ստեղծագործության հիման վրա նկարահանվել է Ֆ. Դովլաթյանի «Ապրեցեք երկար» կինոնկարը։ 52. Քաղաք, որն ավերակներից հայտնաբերեց գերմանացի Շլիմանը։ 56. Երկրային առարկայի կամ երկնային լուսատուի, դիտման կետի միջօրեականի հարթության եւ այդ կետով ու առարկայով անցնող ուղղաձիգ հարթության միջեւ ընկած անկյունը։ 58. Թռչունների խումբ։ 59. VII դ. հայ բանաստեղծ։ 62. Նկարի հեղինակը։ 63. Ամրոց-քաղաք Կիլիկիայում։ 66. Հայ աշխարհահռչակ բուսաբան։ 68. Քաղաք Հայաստանում։ 69. Հույն ճանապարհորդ։ 70. «Ընկեր Փանջունի» երգիծավեպի հեղինակը։ 71. Վանքահամալիր, գիտամշակութային կենտրոն Կիլիկիայում։ 72. Մսաջուր, ...։ 75. «Դոն Կիխոտ», «Թայիս» օպերաների հեղինակը։ 76. Քաղաք Ճապոնիայում, վարչական կենտրոն։ 80. Ռուսաստանում բարձրագույն մարմին։ 81. Կալի մեջ կալսելու համար փռած հացահատիկ։ 82. Ամուսինը մահացած կին կամ տղամարդ։ 83. Սայաթ-Նովայի երգերի հերոսուհին։ 86. Սկան, ...։

Հորիզոնական 1. «Ճանաչի՛ր ինքդ քեզ» ասույթի հեղինակը։ 4. Ֆրանսիացի գրող, բարոյախոս, դուքս։ 8. Աշխարհահռչակ ծանրքաշային բռնցքամարտիկ։ 16. Հայահոծ բնակավայր Վրաստանում։ 17. Ռուսական ռազմածովային նավատորմի հայազգի ծովակալ (1795-1862)։ 20. Մեծ իմաստուն։ 21. Որեւէ իր ծակելու համար նախատեսված պտուտակիչ։ 22. Կառույց, ուր խաղողից գինի են քամում։ 23. Սպիրտ, օրգանական միացություն, որի մոլեկուլների բաղադրության մեջ մտնում են թթվածնի եւ ջրածնի ատոմներ։ 25. Որսորդության աստվածուհին հունական դիցաբանության մեջ։ 27. Ո՞վ է պատկերվածը։ 29. Մարմնի մաս։ 30. «Մարգո թագուհին» կինոնկարում Մարգոյի դերակատարուհին։ 32. Դիցավան, բնակավայր Մեծ Հայքի Բագրեւանդ գավառում։ 33. Արքունական, ժառանգական, ազնվական տիտղոս Իսպանիայում։ 35. Գոյություն ունեցող, ներկա եղող, ...։ 37. Շիրվանզադեի ստեղծագործություններից։ 41. Ըստ առասպելի, Աստծուն փառաբանող հրեշտակ։ 43. Երաժշտական տերմին, հնչերանգ։ 45. Իտալիայի ազգային-ազատագրական շարժման առաջնորդներից։ 46. Պարսկերենով ստեղծագործած բանաստեղծ։ 47. Ծառատեսակ։ 48. Ըստ հունական առասպելաբանության՝ փայտե հսկա ձիու անվանումը, որը հույները թողել էին պաշարված Տրոյայի պարիսպների մոտ։ 53. Ամերիկացի գրող, «Կարմրամորթների առաջնորդը» ստեղծագործության հեղինակը։ 54. Բնակավայր Եգիպտոսում, որը կառուցվել է էխնաթոն փարավոնի հիմնած Ախեթաթոն քաղաքի ավերակների վրա։ 55. Կղզի Միջերկրական ծովում։ 57. Բերքահավաք, ...։ 59. Ֆրանսիական կինոյի դերասանուհի, աստղ։ 60. «Փողը» ստեղծագործության հեղինակը։ 61. Հեթանոսական տաճար Հայաստանում։ 64. Գեղամա լեռնաշղթայի ամենաբարձր գագաթը։ 65. Հայրենիք, ...։ 67. Ռուսական էստրադայի աստղ։ 73. Հագուստ։ 74. Հասարակական կարգի պաշտպան։ 77. Կղզի Արաբական թերակղզու արեւելյան մասում։ 78. Կտավի հեղինակը։ 79. Ֆրանսիացի կատակերգակ։ 84. Երաժշտական լարային գործիք։ 85. Հայ ծովանկարիչ։ 87. Դրոյի իսկական ազգանունը։ 88. Ազոտական թթվի աղ։ 89. Պատմական մարզ Իսպանիայում։ 90. Տաճարներով հարուստ բնակավայր Եգիպտոսում։

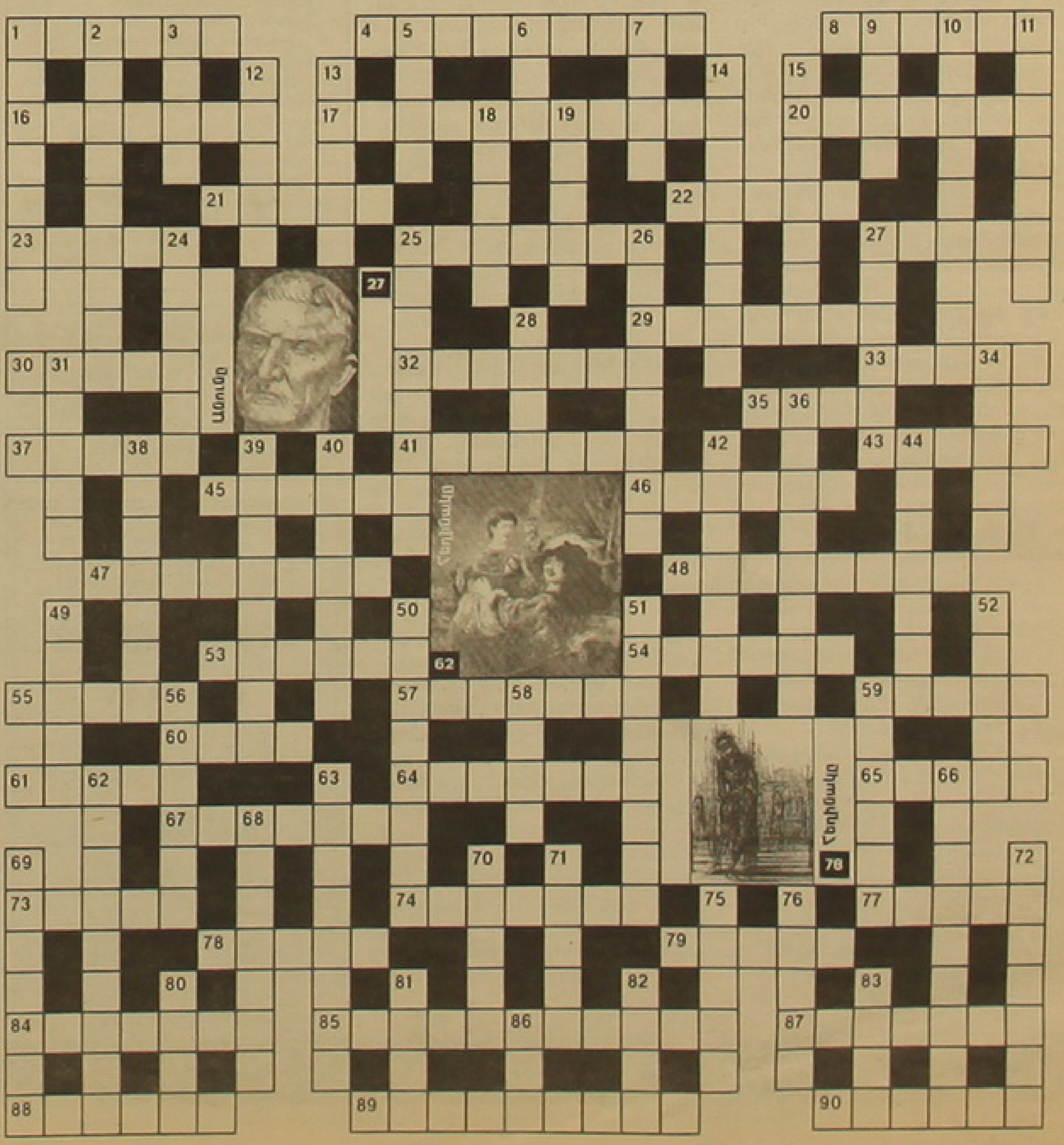

ԱՊՀ ՆԳՆ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԻ ՆԻՍՏՈՒՄ

ԱՆՆԵՐԴԱՇՆԱԿ

Ադրբեջանի ՆԳ նախարարն առայժմ բացառում է համագործակցությունը

Ադրբեջանի ներքգործնախարար Ռամիլ Ուսուբովը գտնում է, որ մինչեւ ԼՂ խնդրի խաղաղական լուծումը Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ներքգործնախարարությունների համագործակցությունն անհնար է: Ինտերֆաքսին տված հարցազրույցում նա նշեց, որ առ այսօր երկու երկրների միջեւ նման գործակցություն չկա: «Բայց դա չի նշանակում, թե մենք միմյանց կարիքը չենք զգում, հատկապես՝ հանցագործությունների դեմ մղվող պայքարում», ասաց նա: Նրա խոսքերով, եթե Հայաստանում որեւէ մեկը հանցագործություն կատարի եւ փորձի թաքնվել Ադրբեջանում, ապա ինքը, իհարկե, նրան ձերբակալելու կարգադրություն կանի, քանի որ «հանցագործը հանցագործ է եւ պետք է արժանի պատիժ կրի»: Ադրբեջանի ՆԳՆ ղեկավարը գտնում է, որ հետագայում երկու պետությունների համագործակցությունն անհրաժեշտ կլինի: Նա արձանագրեց, որ ներկայումս մեծ հաջողությամբ համագործակցում են Ադրբեջանն ու Վրաստանը: «Երբ խաղաղական իրավիճակը թույլ տա, անպայման կգործակցենք նաեւ Հայաստանի հետ», ավելացրեց նա:

Երբ խնդրեցինք մեկնաբանել վերջերս Ադրբեջանում հնչած այն հայտարարությունը, թե Լեռնային Ղարաբաղն ահաբեկչության կենտրոն է եւ հարկավոր է այնտեղ հակաահաբեկչական գործողություն իրականացնել, Ռ. Ուսուբովն ասաց. «Դա հավանաբար պետական պաշտոնյա չի ասել: Ներկայումս մամուլն ազատ է, եւ ամեն ոք կարող է խոսել ամեն ինչի մասին»:

Կուզենայինք Ադրբեջանի ՆԳՆ ղեկավարին հիշեցնել, որ այդ հայտարարությունն արել է ոչ այլ ոք, քան Ադրբեջանի ազգային անվտանգության նախարար Նամիկ Աբասովը:

Ռ. Ուսուբովը գոհունակություն արտահայտեց Երեւանում ցույց տրված հյուրընկալության բարձր մակարդակի առթիվ: «Մենք ոչ միայն լավ աշխատեցինք, այլեւ լավ հանգստացանք», ավելացրեց նախարարը:

ՏԻԳՐԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ,
Հայաստանում Ինտերֆաքսի սեփ. թղթակից

ՆԳՆ-երը հաջողությամբ փոխանակում են հանցագործներին

Սկիզբը էջ 1

«Նիստի ընթացքում նշվեց, որ մեր երկրների հասարակական-քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական կյանքի ոլորտներ թափանցող կազմակերպված հանցագործ խմբերի գործունեության ակտիվացումը պահանջում է ամենախիստ վերահսկողություն հաստատել այդ խմբերի հետ կապ ունեցող պաշտոնյաների հանդեպ», նշեց պրն Հարությունյանը: Նա առանձնացրեց տրանսպորտային հանցագործությունների դեմ պայքարի մասին նախագիծը, որի վերաբերյալ համաձայնագիր ստորագրվել է դեռեւս 1995-ին, բայց որի լրամշակված, կատարելագործված տարբերակն այս անգամ ներկայացրել է Կիրգիզիայի ՆԳ նախարարությունը:

Մանրամասն անդրադարձ եղավ թմրանյութերի եւ հոգեներգործող նյութերի անօրինական շրջանառության դեմ պայքարին, որը, մեր ՆԳ նախարարի համոզմամբ, համագործակցության ծրագրերի առաջնահերթություններից է:

ՌԴ ՆԳ նախարար պրն Գրիզլովը նշեց, թե այս ոլորտում նախապատրաստվում է մեծամասշտաբ համատեղ մի օպերացիա, որին կմասնակցեն Համագործակցության երկրների ՆԳՆ ոչ միայն մասնագիտացված օրգանները, այլեւ ոստիկանությունն ու մի շարք այլ կառույցներ: «Կարծում եմ՝ այս պայմանավորվածությունը պիտի առավել արդյունավետ դարձնի հանցագործությունների կոնկրետ դեպքերի բացահայտումները, եւ ընդհանրապես օպերացիան էական դեր կկատարի թմրանյութերի շրջանառության դեմ պայքարում», նշեց ռուս նախարարը:

Այս որոշումներն իրականացնելու համար ԱՊՀ մասնակից երկրների ՆԳ նախարարների խորհրդի 20-րդ նիստը մի որոշում էլ ընդունել է Համագործակցության երկրների ՆԳՆ-երի փորձագետներ ընդգրկող աշխատանքային խումբ ստեղծելու մասին:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հայաստանյան թղթակցի հարցին, թե նկատի առնելով եղած կոնֆլիկտները, համագործակցությունը ձեւական չէ՞, պատասխանեցին Հայաստանի, Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի նախարարները:

Պրն Հարությունյանն ընդունեց, թե իրապես շատ ստորագրված փաստաթղթեր են մինչ այժմ մնացել թղթի վրա, ինչի համար էլ խորհուրդը պատրաստվում է հաշվառել եղած բոլոր համաձայնագրերն ու կյանքի կոչել դրանք:

Բայց մյուս կողմից էլ նախարարը նշեց, թե ԱՊՀ երկրների իրավապահ մարմինների աշխատանքում կիրառվում է օպերատիվ-հետաքննական համատեղ խմբեր ստեղծելու փորձը, ինչպես, ասենք, Հայաստանի եւ Ռուսաստանի պարագայում:

Պրն Գրիզլովի համոզմամբ՝ ՆԳ նախարարների խորհուրդն ԱՊՀ շրջանակներում գործող ամենակենսունակ կառույցներից է, որն այնպիսի ռեալ խնդիրներ է լուծում, ինչպես, օրինակ, տեղեկատվական ընդհանուր համակարգի ստեղծումը: «Թմրանյութերի շրջանառության վերաբերյալ մենք ունենք արդեն 500.000 անուն ինֆորմացիա ֆիզիկական ու իրավաբանական անձանց վերաբերյալ, որ մշտապես կարող ենք փոխանակել», ասաց նա: Գրիզլովը շեշտեց նաեւ ԱՊՀ երկրների միջեւ կիրառվող հանցագործների հանձնման պրակտիկան՝ շնորհակալություն հայտնելով մասնավորապես Ադրբեջանի ՆԳ նախարարին չեչենական ահաբեկիչներին հանձնելու համար:

Ադրբեջանի ՆԳ նախարար պրն Ուսուբովը նշեց, թե իրենք անցած երկու տարիներին 60 հանցագործների են հանձնել, իսկ Ռուսաստանը Ադրբեջանին անցած չորս տարիներին՝ 1400:

Պրն Հարությունյանն էլ ավելացրեց, թե ԱՊՀ երկրներն անցյալ տարի Հայաստանին են հանձնել 60 հանցագործների, իսկ մենք Համագործակցության երկրներին՝ 14: ԱՊՀ մասնակից երկրների ՆԳ նախարարների խորհրդի հաջորդ նիստը կկայանա Թբիլիսիում, իսկ առայժմ խորհրդի նախագահությունը Հայաստանինն է:

«ԱՏԵՔՍ» նորաձեւության կենտրոն

- Մանեքենուհիների եւ ֆոտոմոդելների դպրոց
- Նորաձեւության մանկական թատրոն
- Գեղարվեստական մոդելավորման մանկական ստուդիա
- Հագուստի դիզայնի դպրոց-ստուդիա
- Էստրադային պարի ստուդիա
- Համակարգչային դասընթաց
- Կար ու ձեւի տեխնիկայի դասընթաց

375033, Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երեւան, Հ. Հակոբյանի փ., 3 (Մերգելյան ինստ.)
Հեռ. (3741) 275959, 271330,
ֆաքս. (3741) 271330
E-mail:atex@ok.ru

Լուծարվում է

ՀՀ առողջապահության նախարարության «Առողջապահության տեղեկատվական վերլուծական հանրապետական կենտրոն» պետական ձեռնարկությունը՝ գրանցված Սպանդարյան տարածաշրջանի պետռեգիստրում, վկայական թիվ 028154, գրանցման հաշվառման համարը՝ 286.140.02364, ամսաթիվը 16.09.1996թ.:

Պարտատերերին՝ երկամսյա ժամկետում դիմել Լուծարման հանձնաժողովին, Երեւան Թումանյան 8 հասցեով, հեռ.582283:

Լուծարման հանձնաժողով

Ձեր վաղեմի եւ հուսալի բարեկամ

«ՄՅՈՒՂ» իրավաբանական ինստիտուտը

իր վերածնված նոր շնչով, ոչ մի ԲՈՒՀ-ում չգործող միանգամայն նոր ծրագրով եւ դասախոսական մասնագիտական բարձր կազմով հայտարարում է 2001-2002 ուս. տարվա ընդունելություն
- իրավաբան-իրավագետ
- իրավաբան-բիզնեսմեն

ֆակուլտետներում, ուր ուսուցումը կտարվի բացարձակ համակարգչային փորձեղանակով եւ մասնագիտությանը զուգահեռ, ինչպես նաեւ օտար լեզուների բարձր իմացությամբ դուք կդառնաք նաեւ ծրագրավորողներ:

Բացարձակ գիտելիքներ միայն մեզ մոտ՝ «ՄՅՈՒՂ» ինստիտուտում:

Գիտելիքը համաշխարհային շուկայում ամենաթանկ ապրանքն է: Եղեք նրա տերը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգել 53-31-18, 53-34-60 կամ այցելել Մաշտոց 29, 1-ին մուտք, 5-րդ հարկ

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Panasonic EB-BS 450 մոդելի բջջային հեռախոս:
Հեռ. 529353, (09)429353

For Your Internal News of Armenia Log on to www.azg.am In English, Russian, Armenian and Turkish

«Ջրաշխարհի»

անվտանգության ծառայությունն աշխատանքի է հրավիրում մինչեւ 30 տարեկան, առնվազն 1 տարվա փորձառությամբ եւ ոչ պակաս քան 175 սմ հասակով բարեկիրթ երիտասարդների:

Ցանկալի է բարձրագույն կրթության եւ անգլերենի իմացություն:

Լիլիթ խանութ

Հասցեն Աբովյան 4
☎ 568953, 583389

Առաջարկում ենք համաշխարհային հայտնի ֆիրմաների կոշիկներ եւ հագուստներ

Կոշիկ	Հագուստ
TESTONI	Ermenegildo Zegna
MORESCHI	CANALI
ALDO Brue	PAL ZILERI
PAKERSON	R. GARUSO
VALENTINO	
CASADEI	

«ԱՐԱԲԿԻՐ» Բ. Բ. ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՔԻՄՄԱՔՐՈՒՄ

Բոլոր տեսակի (եւ կաշվե) հագուստների, իրերի քիմիական չոր մաքրում, գորգերի եւ սփիտակեղենի լվացում:
Հեռ. 23-55-71, 23-67-71

Բաղրամյան 68 (27-65-43)	Աբովյան 36 (55-17-86)
Թելմանի 17 (42-00-90)	Լենինգրադյան 52 (35-89-48)
Կոմիտասի 3 (27-76-50)	Գ. Նժդեհի 16 (46-64-61)
Թումանյան 20 (56-86-48)	

ARMENTEL

Հայտարարություն

Արմենտելը հայտարարում է ֆաքսի, A3 եւ A4 ֆորմատի թղթի մատակարարման մրցույթ:

Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես ՀՀ տարածքում, այնպես էլ արտասահմանում գրանցված կազմակերպությունները:

Մրցույթի անցկացման պայմանները եւ պահանջվող ապրանքների տեխնիկական նկարագրությունը շահագրգիռ կազմակերպությունները կարող են ստանալ հետեւյալ հասցեով՝ Աիարոնյան 2, 6-րդ հարկ, 634 սենյակ, հեռ. 28-70-66:

Նախապես տեղեկացվում է, որ առաջարկի հետ մասնակիցները պետք է ներկայացնեն բանկի կողմից թողարկված երաշխավորագիր (մասնակցության համար), որի բացակայության դեպքում առաջարկը չի ընդունվի: Մասնակցության երաշխավորագրի մանրամասները նշված են մրցույթի հրավերի համապատասխան կետում:

Առաջարկները պետք է ներկայացվեն վերոհիշյալ հասցեով մինչեւ 2001 թ.-ի հուլիսի 16-ը, ժամը 12:00-ն:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՄԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ
ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

YEREVAN-PARIS-LYON
SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻԶ-ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ

«Սաբերատուր-Սեւան» ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.
- *Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով*

ARMENIAN AIRLINES swissair KLM BRITISH AIRWAYS АЭРОФЛОТ

տրանզիտ թռիչքներով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ: Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը
- *Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում*
- *Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում*
- *Բժշկական ապահովագրություն*

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10
Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

@rminco Global Telecommunications ԻՆՏԵՐՆԵՏ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 22. 05. 2001 Գինը՝ 100 դրամ